

***Monitoring institucionální výchovy
souhrnná zpráva***

říjen 2009

Obsah

A	Obecné informace o výzkumu.....	4
B	Zastoupení jednotlivých profesí dle typu zařízení.....	5
C	Kvalifikovanost a doplňování kvalifikace	11
D	Zájem o vzdělávací aktivity a účast na dalším vzdělávání.....	19
E	Podpora v dalším vzdělávání a problémy při výběru kurzů	24
F	Poskytování supervize.....	26
G	Hodnocení odborných schopností a důvody nedostatků	30

A. Obecné informace o výzkumu

Sběr dat k výzkumu Monitoring institucionální výchovy proběhl od 31.8. do 6.9.2009, kdy bylo na internetu vystaveno 5 dotazníků. Respondenty byli zástupci čtrnácti diagnostických ústavů v ČR, z nichž každý měl podat informace o vzdělávacích potřebách pracovníků pomáhajících profesí v různých typech školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče ve své spádové oblasti. Podle toho, které typy zařízení má ve své spádové oblasti zastoupené, měl každý vyplnit jeden až pět dotazníků, ve kterých mj. vyznačil, za kolik zařízení toho kterého typu odpovídal.

V následující tabulce najdeme jak počet zařízení jednotlivých typů, za která zástupce toho kterého diagnostického ústavu odpovídal, tak i jejich souhrnný počet a celkový počet zařízení toho kterého typu v ČR dle statistik vedených v rámci ÚIV¹. Z toho byl vypočten podíl ve výzkumu zahrnutých zařízení toho kterého typu. V této tabulce jakož i dále ve výzkumné zprávě bude použito zkratk: DÚ pro diagnostické ústavy, DD pro dětské domovy, DDŠ pro dětské domovy se školou, VÚ pro výchovné ústavy a SVP pro střediska výchovné péče.

Lokalita diagnostického ústavu	DÚ	DD	DDŠ	VÚ	SVP
Liberec	1	23	6	---	5
Bohumín	1	---	---	---	---
Olomouc	1	14	2	1	2
České Budějovice	1	6	1	---	3
Praha 5	1	---	1	1	1
Praha 4 - U Michelského lesa	1	4	2	---	---
Plzeň	1	14	1	---	3
Ostrava	1	---	1	5	1
Hradec Králové	1	15	5	---	6
Brno – Hlinky	1	12	3	---	---
Dobřichovice	1	15	4	---	2
Praha 2	1	---	---	13	1
Brno – Veslařská	1	---	---	7	4
Praha 4 - Na Dlouhé mezi	1	---	---	5	2
Celkem zahrnuto ve výzkumu	14	103	26	32	30
Celkový počet zařízení v ČR	14	152	31	33	17
Podíl zahrnutých zařízení	100,00%	67,76%	83,87%	96,97%	?

Jak je zřejmé, nejlepší vypovídací hodnotu mají výsledky výzkumu, které se týkají diagnostických ústavů, nejhorší naopak ty, které se týkají dětských domovů. Jelikož neznáme rozložení počtu těch kterých typů zařízení v jednotlivých spádových oblastech, nemůžeme říci, ve které spádové oblasti nebyl v dotazníku zohledněn jejich plný počet. Nicméně je zřejmé, že zástupce spádové oblasti při DÚ v Bohumíně jako jediný vyplnil pouze dotazník za svůj diagnostický ústav.

Počet středisek výchovné péče, která respondenti ve výzkumu zohlednili, je dále vyšší než jejich počet vedený ve statistikách. Je tedy možné se domnívat, že za některá zařízení vypovídalo víc respondentů, bohužel však nevíme za která (respondenti si mohli např. některá zařízení rozdělit dle typu klientely). Je však také možné, že došlo k jiné náhodné chybě, např. k překlepu.

¹ Do kategorie dětských domovů zde nebyly započteny dva dětské domovy, které již neprovozují svou činnost.

B. Zastoupení jednotlivých profesí dle typu zařízení

První tabulka uvádí, v kolika spádových oblastech je která profese (ať již v jakékoliv míře) zastoupena, v kolika naopak není zastoupena, kolik zástupců spádových oblastí nepodal tuto informaci a celkový počet spádových oblastí, jejichž zástupci vyplnili dotazník daného typu:

Druh zařízení	Zastoupena?	Psycholog	Psychiatr	Učitel	Speciální pedagog	- z toho etopedi	Asistent pedagoga	Vychovatel	Pediatr	Zdravotní sestra	Sociální pracovník	Asistent sociální péče	Jiná profese (terapeut a nutriční terapeut)
DÚ	Ano	14	1	13	14	14	13	14	1	10	14	2	---
	Ne	---	13	1	---	---	1	---	13	4	---	12	14
	Neví	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	Celkem	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
DD	Ano	3	---	5	6	5	8	8	---	4	8	5	---
	Ne	5	8	3	2	3	---	---	8	4	---	3	8
	Neví	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	Celkem	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
DDŠ	Ano	5	---	10	8	8	10	10	---	4	10	1	---
	Ne	4	9	---	2	2	---	---	9	5	---	8	10
	Neví	1	1	---	---	---	---	---	1	1	---	1	---
	Celkem	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
VÚ	Ano	4	1	6	5	5	6	6	1	5	6	2	2
	Ne	2	5	---	1	1	---	---	5	1	---	4	4
	Neví	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	Celkem	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
SVP	Ano	11	---	8	11	11	8	9	---	---	8	2	---
	Ne	---	11	3	---	---	3	2	11	11	3	9	11
	Neví	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
	Celkem	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11

Následující tabulka je pro velký rozsah rozdělena do dvou částí. Ukazuje, **v jakém podílu spádových oblastí jsou jednotlivé profese v tom kterém typu zařízení zastoupeny.** Nezhledňuje již tedy rozlišný počet spádových oblastí, které vyplnily dotazník za ten který typ zařízení. Pouze ukazuje, jaký podíl z oblastí, které ten který typ zařízení vykázaly, alespoň v minimální míře zaměstnává jednotlivé uvedené pomáhající profese. U každé profese je zvýrazněná hodnota u toho typu zařízení, ve kterém je daná profese zastoupena v nejvyšším podílu spádových oblastí.

Druh zařízení	Zastoupena?	Psycholog	Psychiatr	Učitel	Speciální pedagog	- z toho etopedi	Asistent pedagoga
DÚ	ano	100,00%	7,14%	92,86%	100,00%	100,00%	92,86%
	ne	0,00%	92,86%	7,14%	0,00%	0,00%	7,14%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
DD	ano	37,50%	0,00%	62,50%	75,00%	62,50%	100,00%
	ne	62,50%	100,00%	37,50%	25,00%	37,50%	0,00%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
DDŠ	ano	50,00%	0,00%	100,00%	80,00%	80,00%	100,00%
	ne	40,00%	90,00%	0,00%	20,00%	20,00%	0,00%
	neví	10,00%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
VÚ	ano	66,67%	16,67%	100,00%	83,33%	83,33%	100,00%
	ne	33,33%	83,33%	0,00%	16,67%	16,67%	0,00%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
SVP	ano	100,00%	0,00%	72,73%	100,00%	100,00%	72,73%
	ne	0,00%	100,00%	27,27%	0,00%	0,00%	27,27%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Jak je patrné, **psychologa** je v nejvyšším podílu spádových oblastí alespoň minimálně zastoupena ve střediscích výchovné péče a v diagnostických ústavech (100 %). Profese **psychiatra** není příliš často v jednotlivých typech zařízení ve spádových oblastech zastoupena, je pouze v jedné oblasti v diagnostickém ústavu a v jedné ve výchovných ústavech (zde tento podíl činí 16,67 % ze spádových oblastí s výchovnými ústavu). Profese **učitele** je alespoň minimálně zastoupena ve všech spádových oblastech ve výchovných ústavech a dětských domovech se školou (100 %) a téměř ve všech diagnostických ústavech (92,86 %). Profese **speciálního pedagoga** (a z toho etopedi) je alespoň minimálně zastoupena ve všech oblastech v diagnostických ústavech a střediscích výchovné péče. **Asistent pedagoga** se alespoň v minimální míře vyskytuje ve všech oblastech v dětských domovech, dětských domovech se školou a výchovných ústavech. Také je zastoupen ve 13 ze 14 diagnostických ústavů.

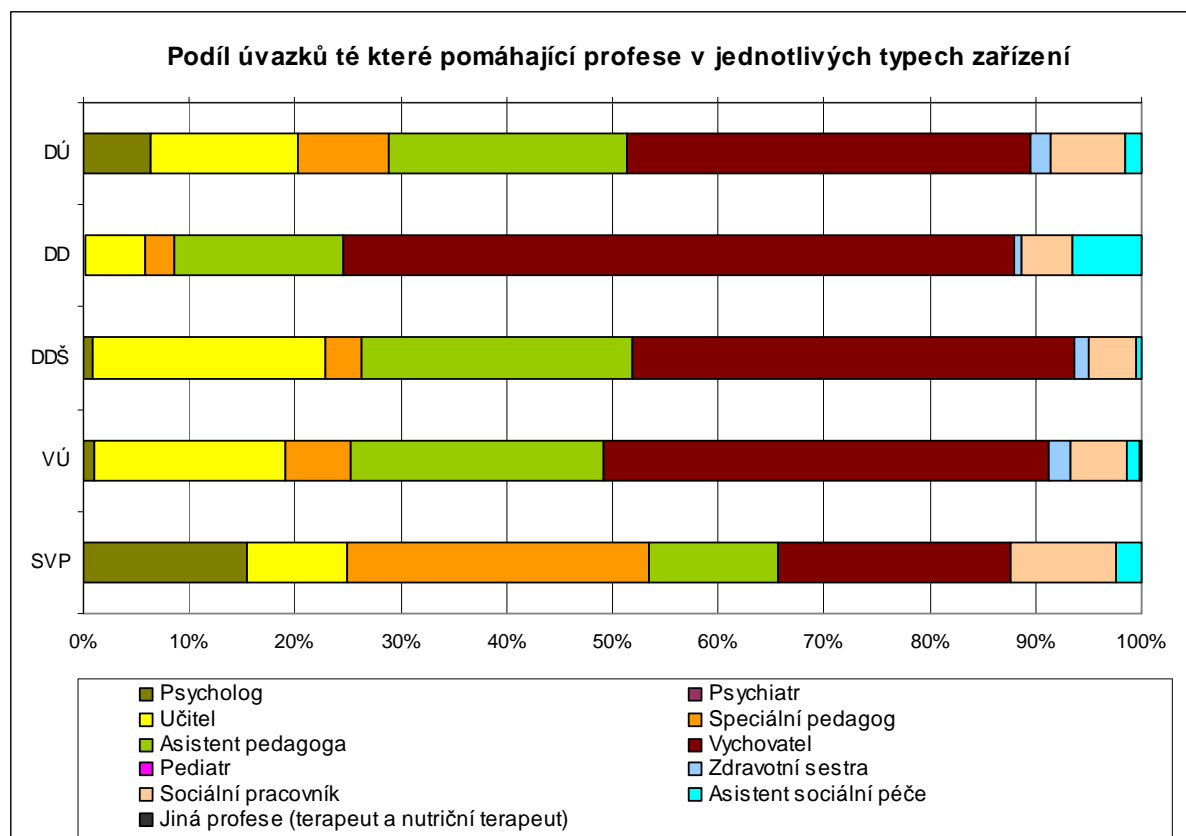
Druh zařízení	Zastoupena?	Vychovatel	Pediatr	Zdravotní sestra	Sociální pracovník	Asistent sociální péče	Jiná profese
DÚ	ano	100,00%	7,14%	71,43%	100,00%	14,29%	0,00%
	ne	0,00%	92,86%	28,57%	0,00%	85,71%	100,00%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
DD	ano	100,00%	0,00%	50,00%	100,00%	62,50%	0,00%
	ne	0,00%	100,00%	50,00%	0,00%	37,50%	100,00%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
DDŠ	ano	100,00%	0,00%	40,00%	100,00%	10,00%	0,00%
	ne	0,00%	90,00%	50,00%	0,00%	80,00%	100,00%
	neví	0,00%	10,00%	10,00%	0,00%	10,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
VÚ	ano	100,00%	16,67%	83,33%	100,00%	33,33%	33,33%
	ne	0,00%	83,33%	16,67%	0,00%	66,67%	66,67%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
SVP	ano	81,82%	0,00%	0,00%	72,73%	18,18%	0,00%
	ne	18,18%	100,00%	100,00%	27,27%	81,82%	100,00%
	neví	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Profese **vychovatele** je alespoň v jisté míře zastoupena téměř ve všech oblastech ve všech typech zařízení, nejméně však ve střediscích výchovné péče, v rámci kterých tuto profesi vykazalo 81,82 % spádových oblastí. Ve dvou střediscích výchovné péče tedy chybí; je však třeba poznamenat, že zástupce jedné z těchto oblastí uvedl, že má ve své oblasti pouze dvě zařízení ambulantního typu, a druhý, že se kapacita jednoho SVP, za které chtěl ve své spádové oblasti odpovídat, neuvádí (je tedy možné, že se opět jedná o zařízení ambulantního typu). **Pediatr** se vyskytuje pouze v diagnostických ústavech a také výchovných ústavech, kde je vždy jen v jedné spádové oblasti. **Zdravotní sestra** je zas alespoň v minimální míře zaměstnána v 83,33 % spádových oblastí ve výchovných ústavech (tj. v pěti z osmi zařízení). Naopak ve střediscích výchovné péče tato profese není zastoupena vůbec. **Sociálního pracovníka** zaměstnávají téměř ve všech oblastech ve všech typech zařízení, v nejmenší míře ve střediscích výchovné péče (v 72,73 % oblastí). **Asistent sociální péče** je zaměstnán v 62,5 % oblastí v dětských domovech, což je výrazně nejvíce. **Jinou profesi** uvedly jen dvě oblasti ve výchovných ústavech. Jedná se o terapeuta a nutričního terapeuta.

Následující tabulka ukazuje **souhrnný počet úvazků** té které profese:

Počet úvazků	DÚ	DD	DDŠ	VÚ	SVP
Psycholog	31,95	3,28	6,78	9,95	42,6
Psychiatr	0,2	---	---	0,7	---
Učitel	70,1	93,3	166,36	179,11	25,55
Speciální pedagog	42,4	46,48	26,3	62,1	78,3
- z toho etopedi	34,9	11	20,8	29,6	53,9
Asistent pedagoga	113,45	265,2	195,24	238,96	33,6
Vychovatel	191,25	1053	317,81	420,75	60,3
Pediatr	0,1	---	---	0,075	---
Zdravotní sestra	9,95	12,73	10,45	19,84	---
Sociální pracovník	35	79,95	33,2	54,64	27,35
Asistent sociální péče	8	108,3	4,3	11,9	6,5
Jiná profese - jaká:	---	---	---	1,15	---

Můžeme se také podívat, **v jaké míře je ta která profese zastoupena v jednotlivých typech zařízení**. V následujícím grafu jsou uvedené všechny profese, jen bez vydělení profese etopeda, která zůstala zahrnuta v kategorii „speciální pedagog“:

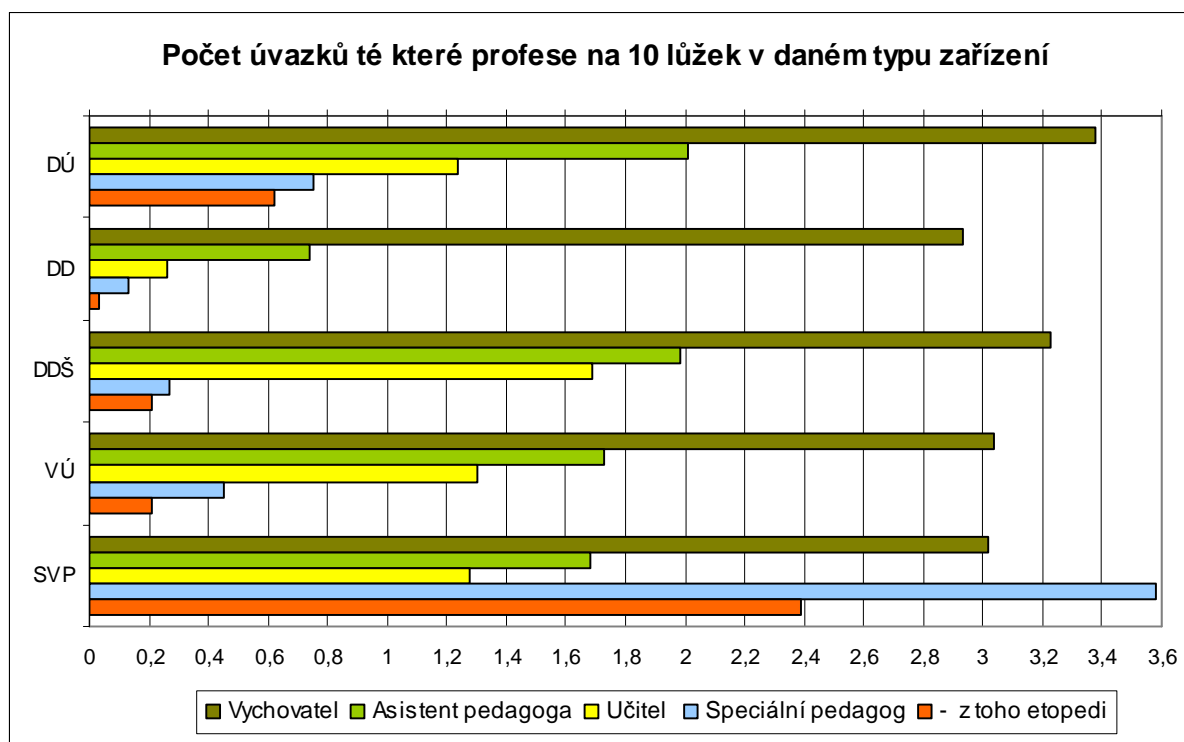
Jak je z grafu např. patrné, profese psychologa vykazuje nejvyšší podíl úvazků ve střediscích výchovné péče a dále v diagnostických ústavech. Tyto dvě oblasti vykázaly též vyšší podíl speciálních pedagogů (a z toho také etopedů, které graf nezahrnuje) a také sociálních pracovníků. Asistent sociální péče a vychovatel je zase v nejvyšší míře zaměstnáván v dětských domovech. Dětské domovy se školou zas vykázaly nejvyšší podíl učitelů. Profese zdravotní sestry a zejména pediatra, psychiatra a jiné profese (tj. terapeuta a

nutričního terapeuta) tvoří ve všech typech zařízení jen minimální podíl z celkového počtu úvazků, na která jsou zde zaměstnáni pracovníci pomáhajících profesí. Výchovné ústavy nakonec vykázaly nejvyšší počet různých pomáhajících profesí.

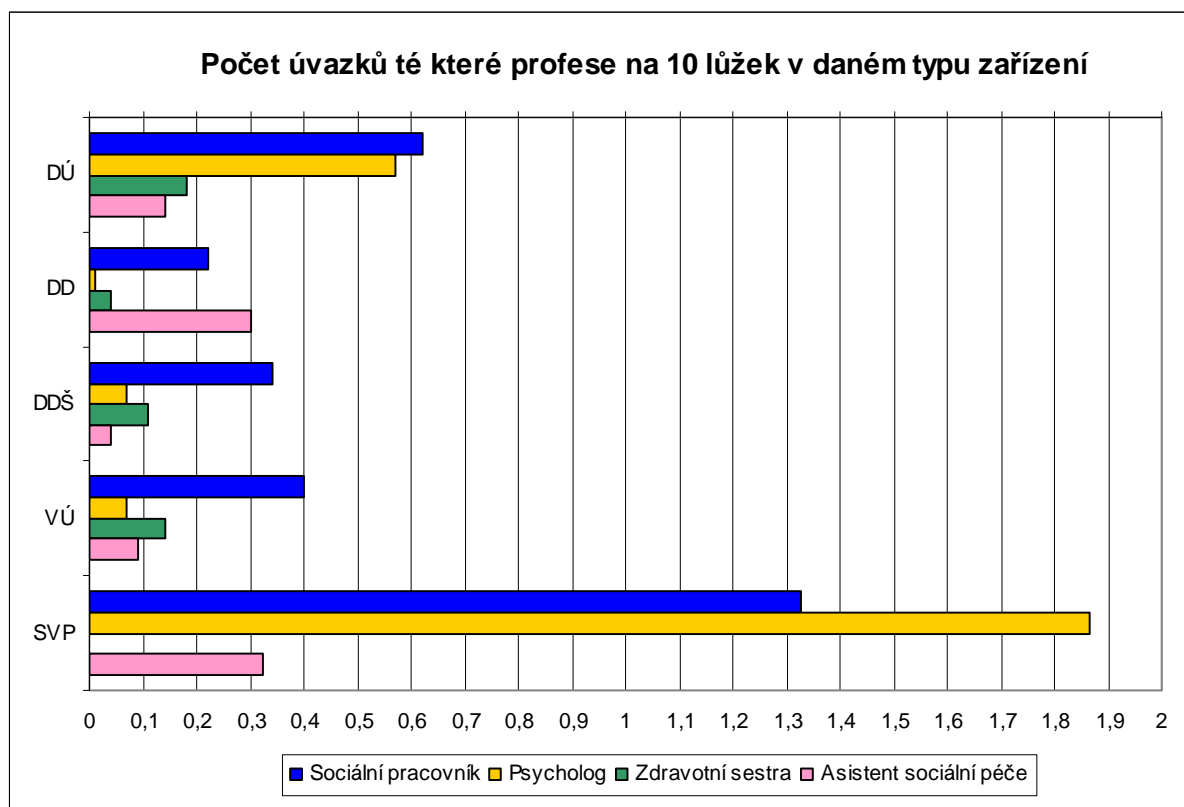
Podívejme se dále na **počty úvazků na 10 lůžek v zařízeních**. Následující tabulka zohledňuje souhrnnou kapacitu jednotlivých typů zařízení, za která jsme obdrželi data. Zde je třeba poznamenat, že do průměrného počtu úvazků na 10 lůžek za SVP nebyly zahrnuty údaje za spádové oblasti při DÚ v Praze 4 - Na Dlouhé mezi (zařízení fungují na ambulantní bázi) a při DÚ v Praze 5 (respondent uvedl, že se kapacita zařízení neuvádí). Jelikož nevíme, zda i jiná zařízení v jiných oblastech nemohou pracovat na ambulantní bázi, je třeba vzít ohled na to, že počty úvazků na 10 lůžek zde nemusí odpovídat počtu klientely. Nicméně počet úvazků na jedno středisko výchovné péče vykazuje stejnou tendenci jako tento ukazatel.

Profese	DÚ	DD	DDŠ	VÚ	SVP
Psycholog	0,57	0,0091	0,07	0,07	1,87
Psychiatr	0,00354	---	---	0,005	---
Učitel	1,24	0,26	1,69	1,3	1,28
Speciální pedagog	0,75	0,13	0,27	0,45	3,58
- z toho etopedi	0,62	0,03	0,21	0,21	2,39
Asistent pedagoga	2,01	0,74	1,98	1,73	1,68
Vychovatel	3,38	2,93	3,23	3,04	3,02
Pediatr	0,00177	---	---	0,00054	---
Zdravotní sestra	0,18	0,04	0,11	0,14	---
Sociální pracovník	0,62	0,22	0,34	0,4	1,33
Asistent sociální péče	0,14	0,3	0,04	0,09	0,33
Jiná profese - jaká:	---	---	---	0,008	---

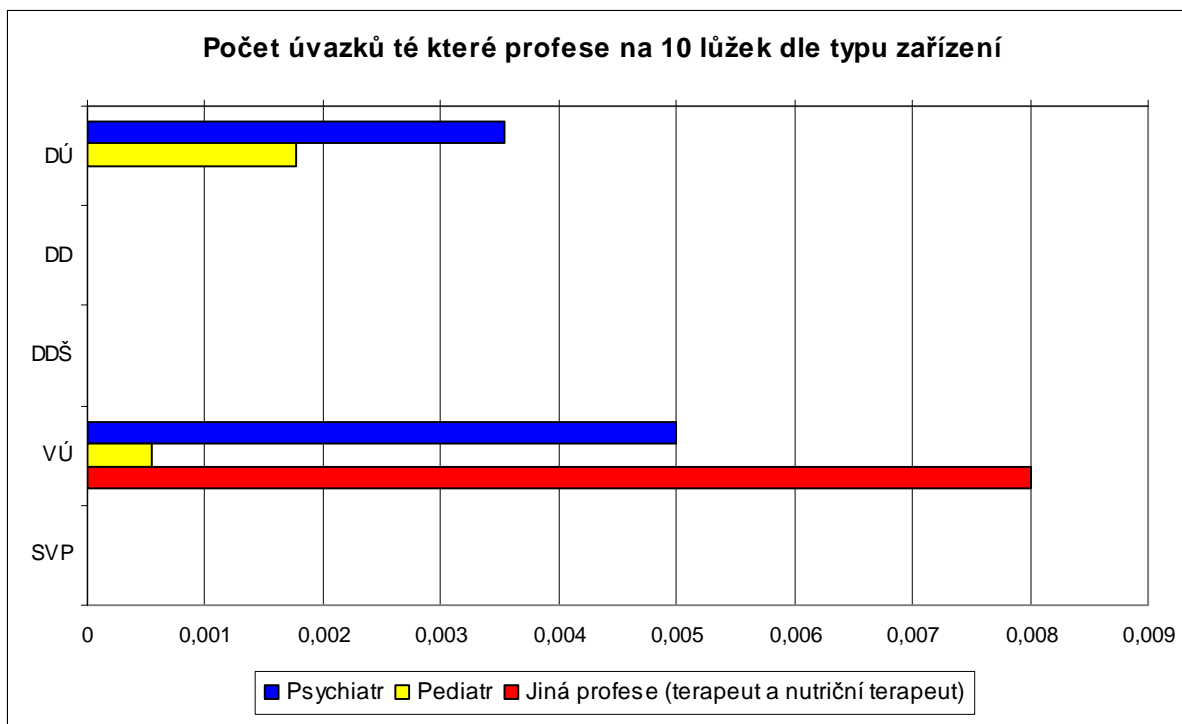
Tyto výsledky budou dále zobrazeny ve třech grafech dle skupin profesí, které mají v průměru vyšší či nižší počet úvazků na 10 lůžek v zařízeních jednotlivých typů:

Jak je zřejmé, profese vychovatele, asistenta pedagoga a učitele je ve všech typech zařízení srovnatelně zastoupená, až na dětské domovy, ve kterých je asistentů pedagoga a zejména učitelů na 10 dětí výrazněji méně. Též speciální pedagogové, a z toho etopedi, zaujímají v dětských domovech na 10 lůžek nejmenší podíl, v největší míře jsou naopak zaměstnáváni ve střediscích výchovné péče.

Jak je zřejmé, zdaleka nejvyšší počet sociálních pracovníků a psychologů na 10 lůžek lze nalézt ve SVP. Již o poznání v menší míře jsou zastoupeni v DÚ. Střediska výchovné péče vykázala též nejvyšší podíl asistentů sociální péče na 10 lůžek v zařízeních, téměř stejný podíl tvoří i v dětských domovech. Naopak ve střediscích výchovné péče jako v jediném z uvedených typů zařízení zcela chybí pozice zdravotní sestry.

Profese psychiatra a pediatra je zastoupena pouze v diagnostických ústavech a výchovných ústavech a i tam pouze ve velmi malé míře. Jiná než v nabídce uvedená pomáhající profese byla zaznamenána ve VÚ a jde o terapeuta a nutričního terapeuta, celkem na 0,008 úvazku na 10 lůžek v těchto zařízeních.

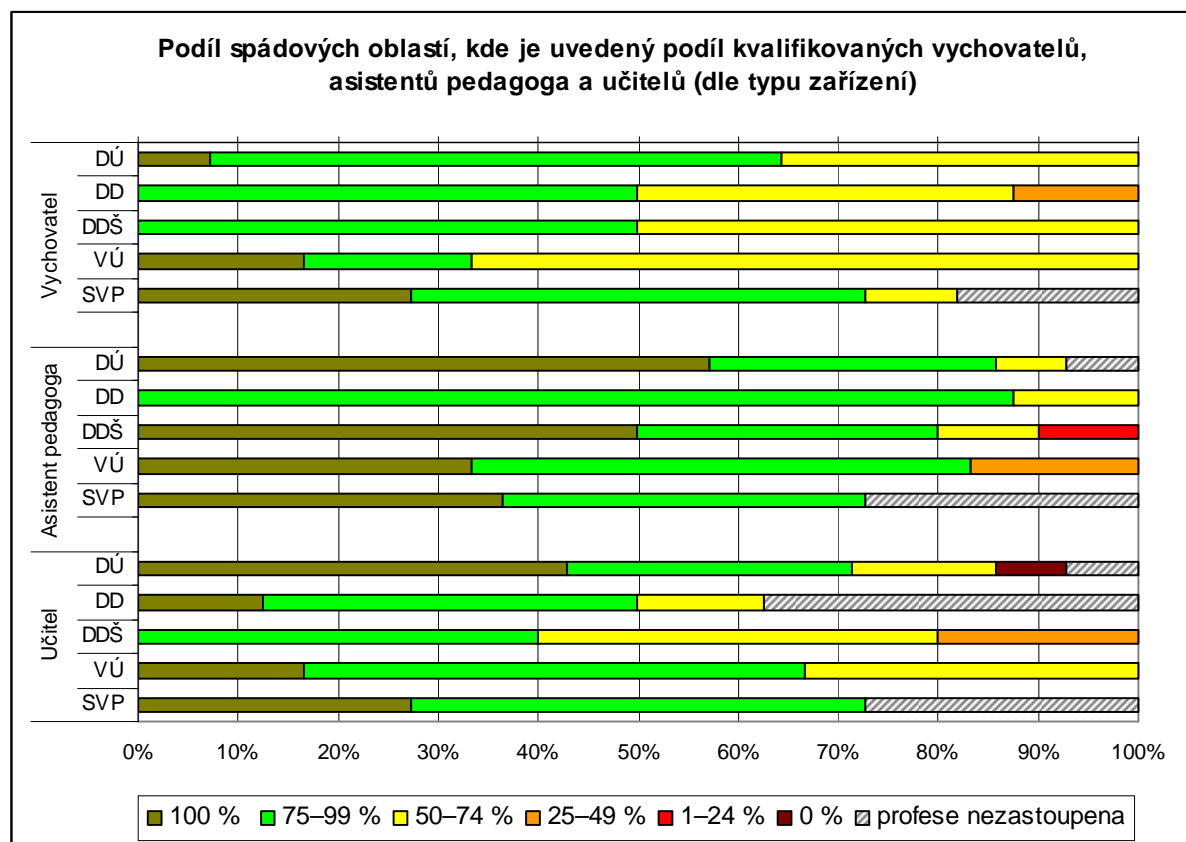
C. Kvalifikovanost a doplňování kvalifikace

Níže uvedeme **čtyři grafy**, z nichž každý bude věnován **třem profesním skupinám**. Přitom budeme postupovat od těch profesí, které vykazaly největší počet úvazků, po ty, které jsou ve sledovaných typech zařízení zastoupené nejméně.

V každém grafu bude v členění dle typu zařízení ukázáno, v **jakém podílu spádových oblastí** je plně kvalifikovaných pracovníků 100 %, v jakém v rozmezí 75–99 %, 50–74 %, 25–49 %, 1–24 %, v jakém není ani jeden náležitě kvalifikovaný pracovník (tj. 0 %) a jaký podíl spádových oblastí nemá danou profesi vůbec zastoupenou.

U diagnostických ústavů je sledováno 14 zařízení ze 14 spádových oblastí, jen s různým počtem úvazků té které profese. U dalších typů zařízení se počty zahrnutých institucí jakož i počty úvazků jednotlivých profesí liší (více viz výše).

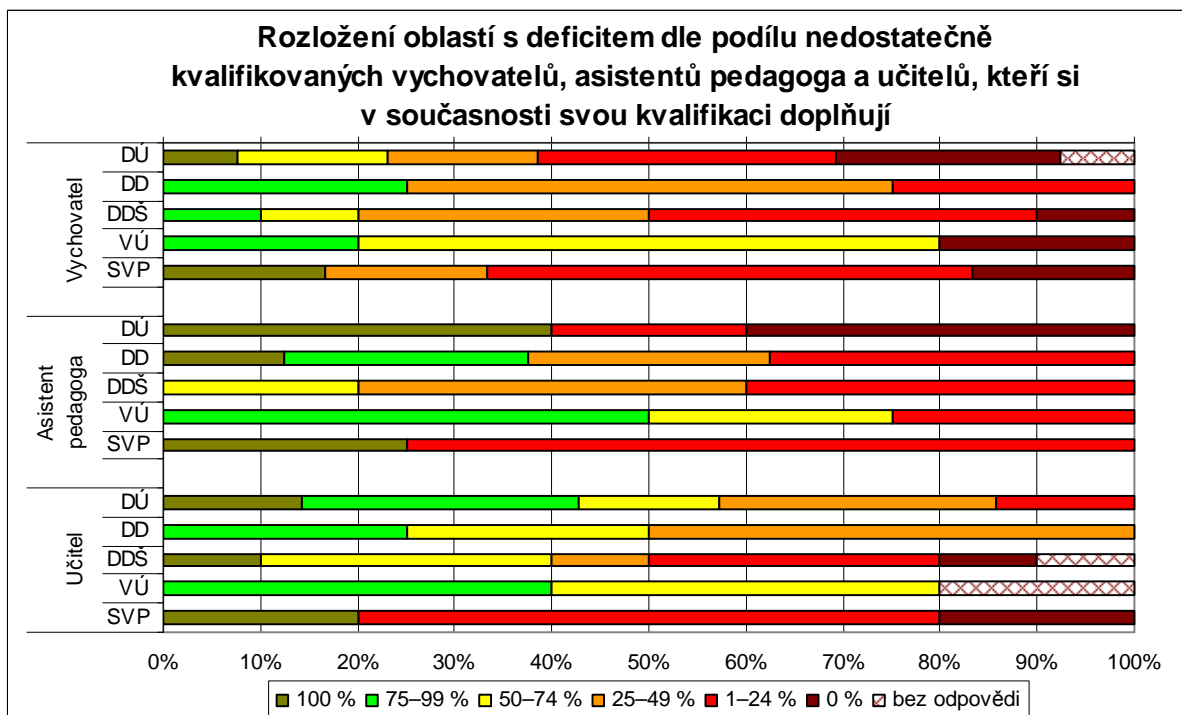
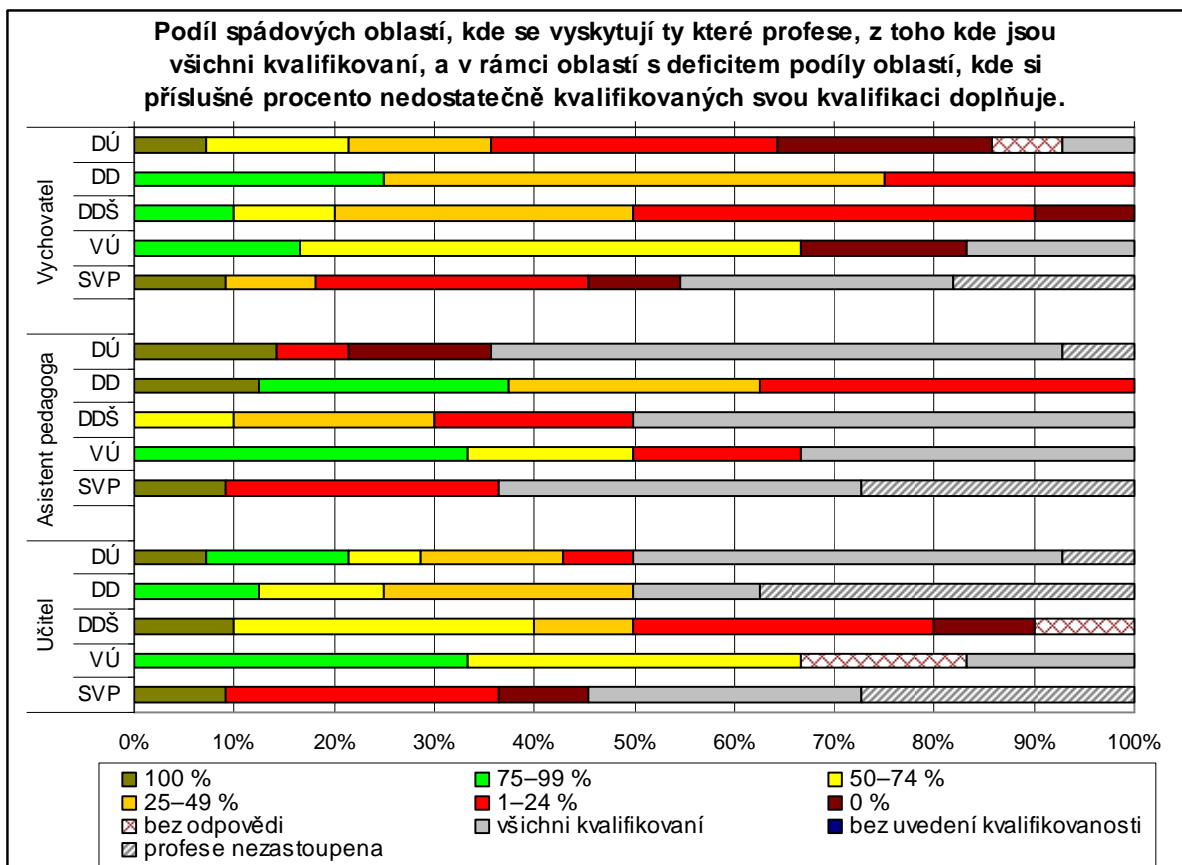
Nejdříve se podíváme na profesi **vychovatele, asistenta pedagoga a učitele**, tedy tři pomáhající profese s nejvyšším počtem úvazků:

Jak je z grafu patrné, nejvyšší zastoupení ve spádových oblastech má **vychovatel**. Přitom v rámci dětských domovů a dětských domovů se školou není ani jedna oblast, která by vykazala plný počet náležitě kvalifikovaných vychovatelů, a jen v polovině zařízení jich jsou tři čtvrtiny a více. Nejlepší výsledek z různých typů zařízení naopak u vychovatelů vykazala střediska výchovné péče. Ve dvou oblastech sice tato profese není zastoupena, jinak však je až na jednu spádovou oblast všude kvalifikovaných vychovatelů alespoň 75 %.

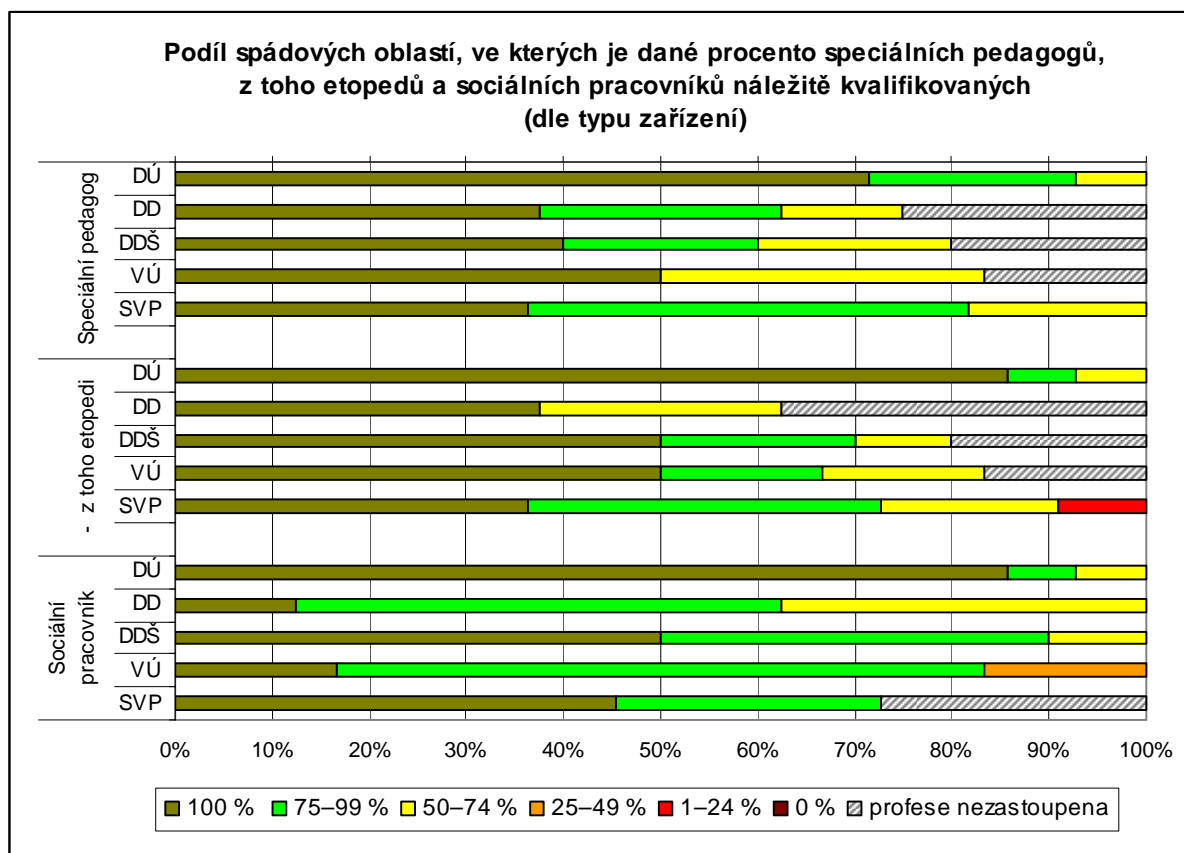
Co se týče profese **učitele a asistenta pedagoga**, najdeme opět příznivý výsledek ve střediscích výchovné péče, kde jich v žádné oblasti není plně kvalifikovaných méně než tři čtvrtiny. Podíl diagnostických ústavů s plně kvalifikovanými pracovníky je sice vyšší, a to i když sledujeme pouze ty oblasti, ve kterých tyto pozice jsou obsazeny, zato však v jednom DÚ je podíl plně kvalifikovaných asistentů pedagoga jen 50–74 %. Dva diagnostické ústavy vykazaly dále shodně 50–74 % plně kvalifikovaných učitelů a jedna oblast dokonce 0 %.

Dále uvedeme dva grafy. Jeden ukáže, v jakém podílu oblastí si jaké procento nedostatečně kvalifikovaných pracovníků pomáhajících profesí v současnosti svou kvalifikaci doplňuje, v jakém podílu oblastí jsou všichni kvalifikovaní a v jakém podílu oblastí daná profese není zastoupena. Druhý se omezí na sledování těch oblastí, které vykazaly nějaký deficit, a bude sledovat, jaký podíl oblastí vykázal a jak vysoké procento těch, kteří si v současnosti své vzdělání doplňují. V obou budou opět rozlišeny různé typy zařízení.

Jak je patrné, ve výchovných ústavech nezaznamenala ani jedna oblast ani u jedné z uvedených profesí 100 % nedostatečně kvalifikovaných, kteří si svou kvalifikaci doplňují. Jinak se situace u té které profese a té které spádové oblasti dosti různí.

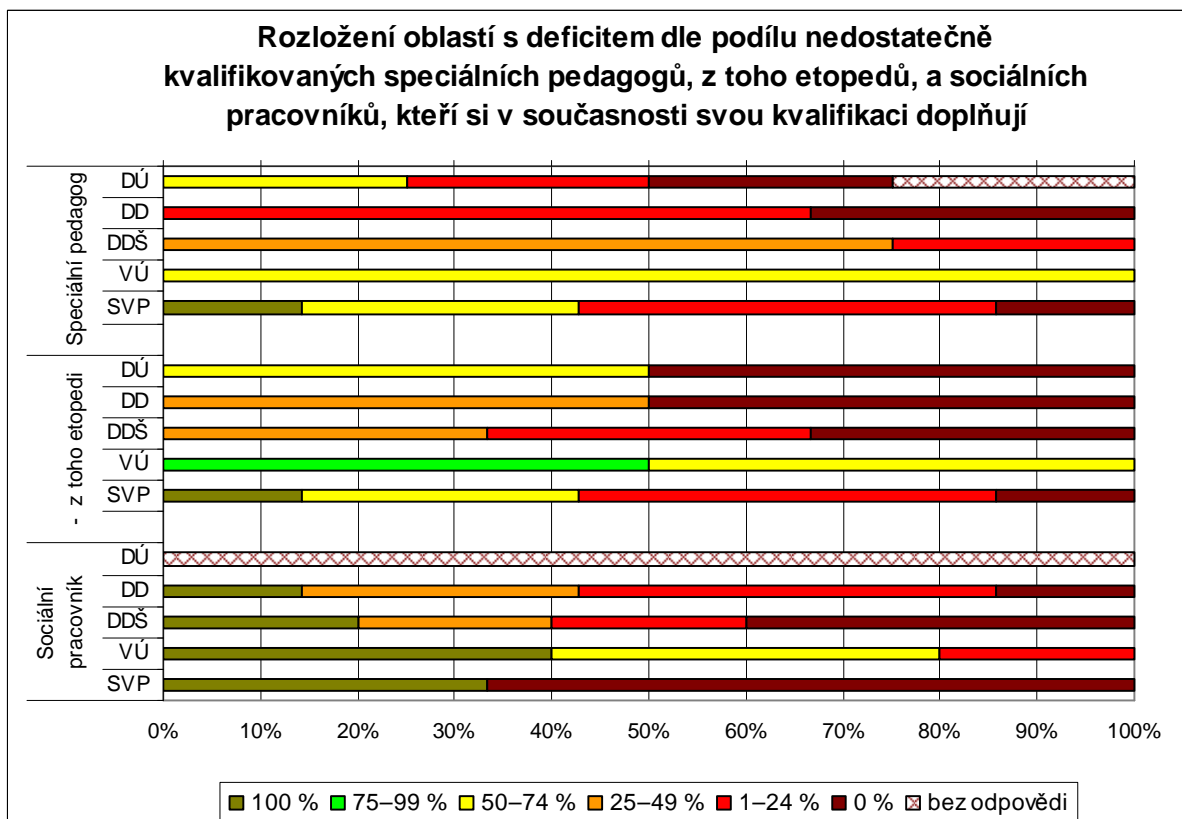
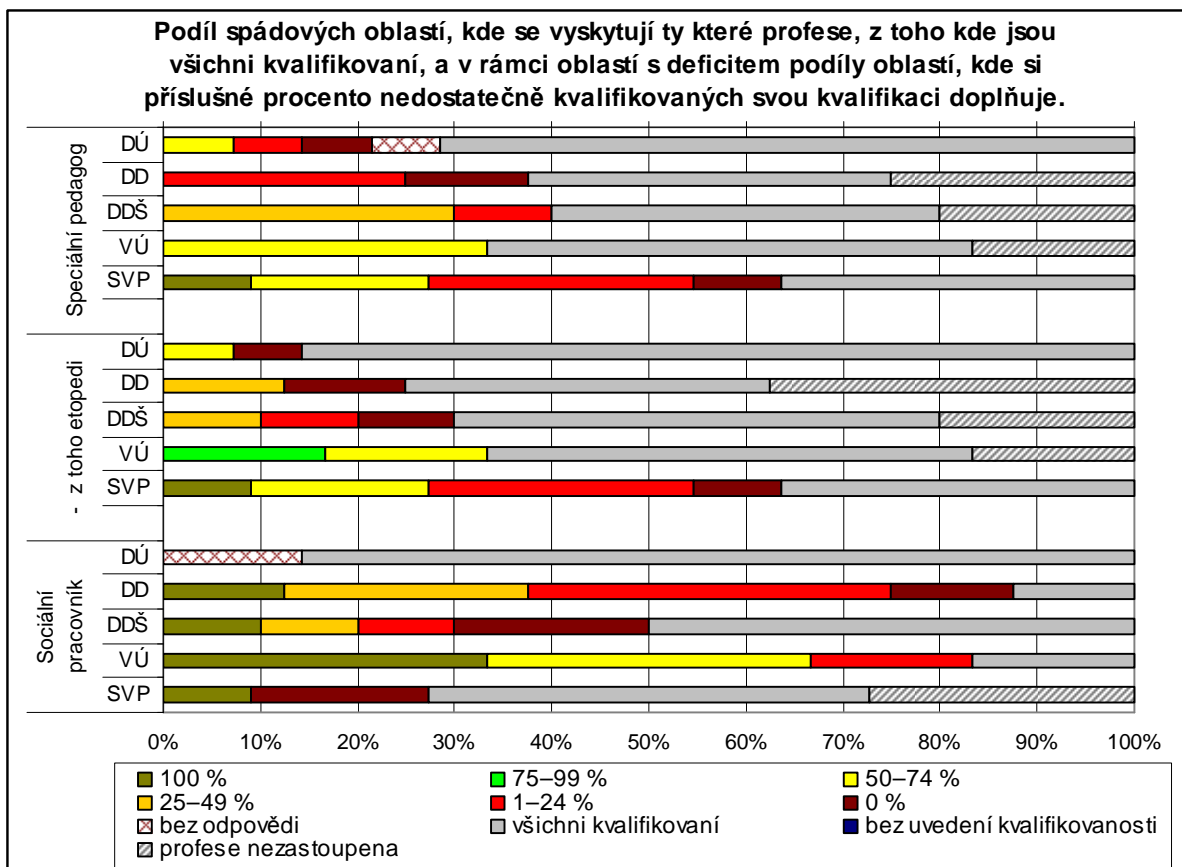
Podívejme se dále na profesi **speciálního pedagoga, z toho etopeda a sociálního pracovníka**:

Jak je z grafu patrné, **speciálního pedagoga a etopeda** zaměstnávají v určité míře v diagnostických ústavech a střediscích výchovné péče ve všech spádových oblastech. Přitom jen v jednom diagnostickém ústavu (a tedy i spádové oblasti) je podíl plně kvalifikovaných u obou těchto profesí menší než 75 % (tj. cca 7 % spádových oblastí). Bezkonkurenčně nejvyšší podíl z nich pak má všechny tyto pracovníky plně kvalifikované, a to i sledujeme-li pouze ty oblasti, ve kterých je daná profese zastoupena. Střediska výchovné péče, kde je tato profese taktéž zastoupena ve všech spádových oblastech, zaznamenala již horší výsledek, a to zejména u vydělené profese etopedů.

Co se **sociálních pracovníků** týče, ve střediscích výchovné péče nevedli v žádné oblasti menší podíl plně kvalifikovaných, než jsou tři čtvrtiny. Plný počet kvalifikovaných však vykázali jen v 62,5 % z těch oblastí, ve kterých je tato profese zastoupena, oproti cca 86 % diagnostických ústavů. Naopak v tomto pohledu nejhorší výsledek vykázaly u sociálních pracovníků výchovné ústavy a dětské domovy.

Dále uvedeme dva grafy. Jeden ukáže, v jakém podílu oblastí a jaké procento nedostatečně kvalifikovaných pracovníků pomáhajících profesí si v současnosti svou kvalifikaci doplňuje, v jakém podílu oblastí jsou všichni kvalifikovaní a v jakém podílu oblastí daná profese není zastoupena. Druhý se omezí na sledování těch oblastí, které vykázaly nějaký deficit, a bude sledovat, jaký podíl oblastí vykázal určité procento těch, kteří si v současnosti své vzdělání doplňují. V obou z nich budou opět rozlišeny různé typy zařízení.

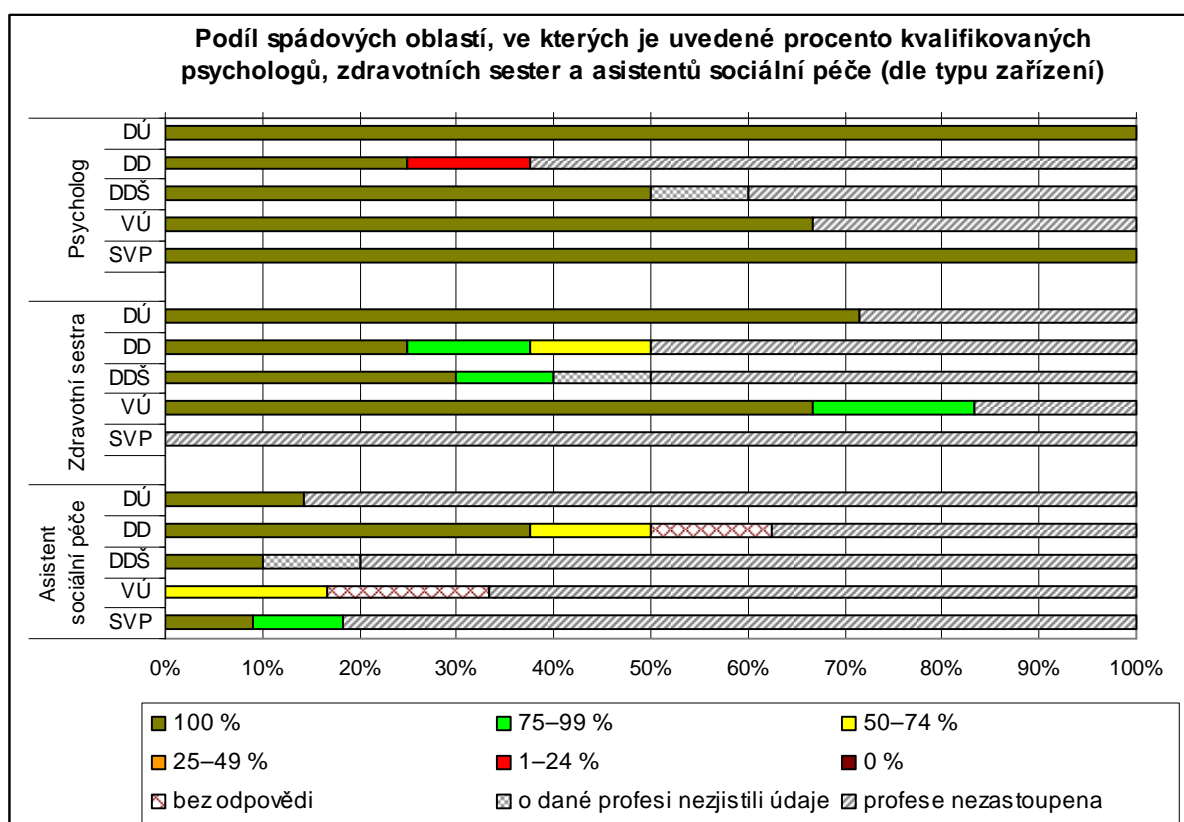

V žádné spádové oblasti si v diagnostickém ústavu svou kvalifikaci prokazatelně nedoplňují více než tři čtvrtiny nedostatečně kvalifikovaných **speciálních pedagogů** a **z toho etopedů**. V polovině diagnostických ústavů s deficitem si své vzdělání dokonce nedoplňuje

ani jeden nedostatečně kvalifikovaný etoped. V dětských domovech a dětských domovech se školou je tato situace ještě méně příznivá. Naopak ve střediscích výchovné péče si v jedné oblasti doplňují své vzdělání všichni nedostatečně kvalifikovaní speciální pedagogové a z toho etopedi a ve výchovných ústavech si v každé oblasti, která zaznamenala nějaký deficit, alespoň polovina nedostatečně kvalifikovaných speciálních pedagogů a z toho etopedů svou kvalifikaci doplňuje.

U profese sociálních pracovníků zaznamenaly nejlepší výsledek výchovné ústavy. Ve 40 % oblastí, ve kterých byl vykázan nějaký deficit, si svou kvalifikaci doplňují všichni nedostatečně kvalifikovaní sociální pracovníci, v dalších 40 % je to 50–74 % z nich a ve 20 % necelá čtvrtina. Chybí ovšem odpověď za 2 diagnostické ústavy, které výše také vykazaly jistý podíl nedostatečně kvalifikovaných sociálních pracovníků.

Přejděme k profesi **psychologa, zdravotní sestry a asistenta sociální péče**:

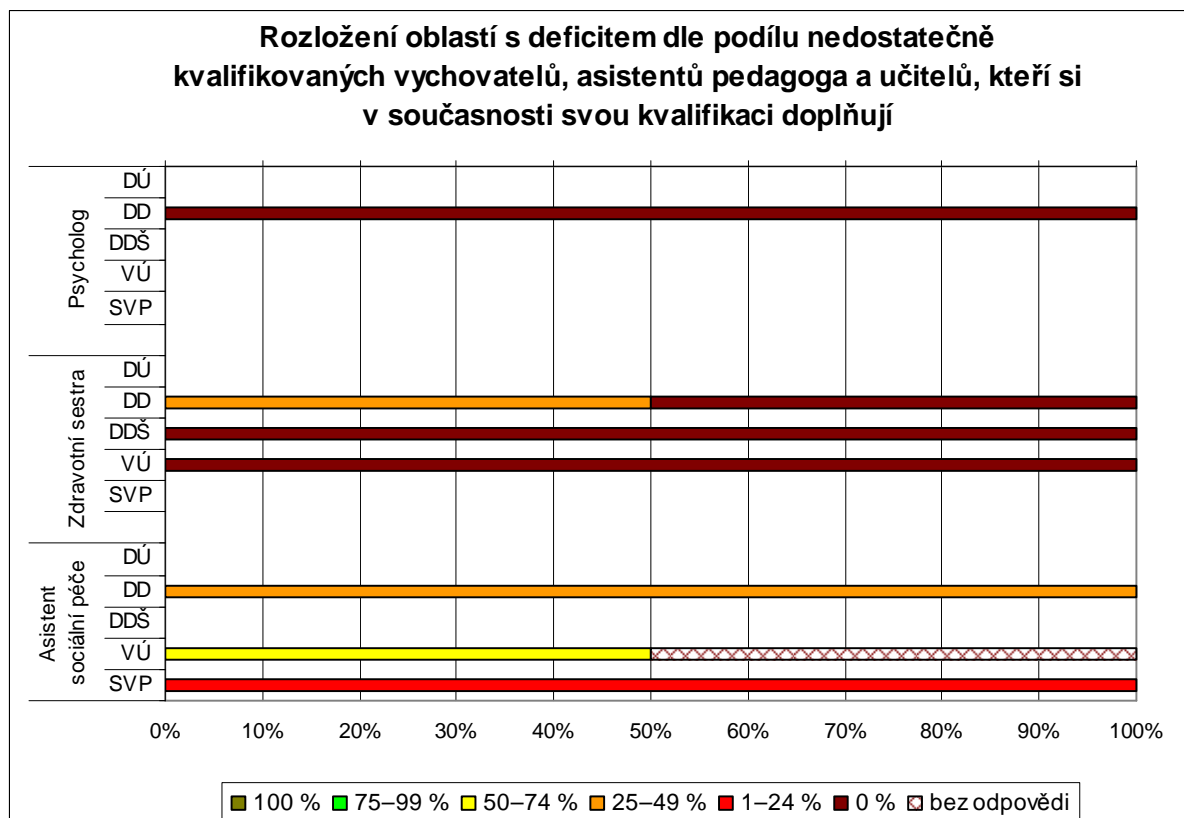
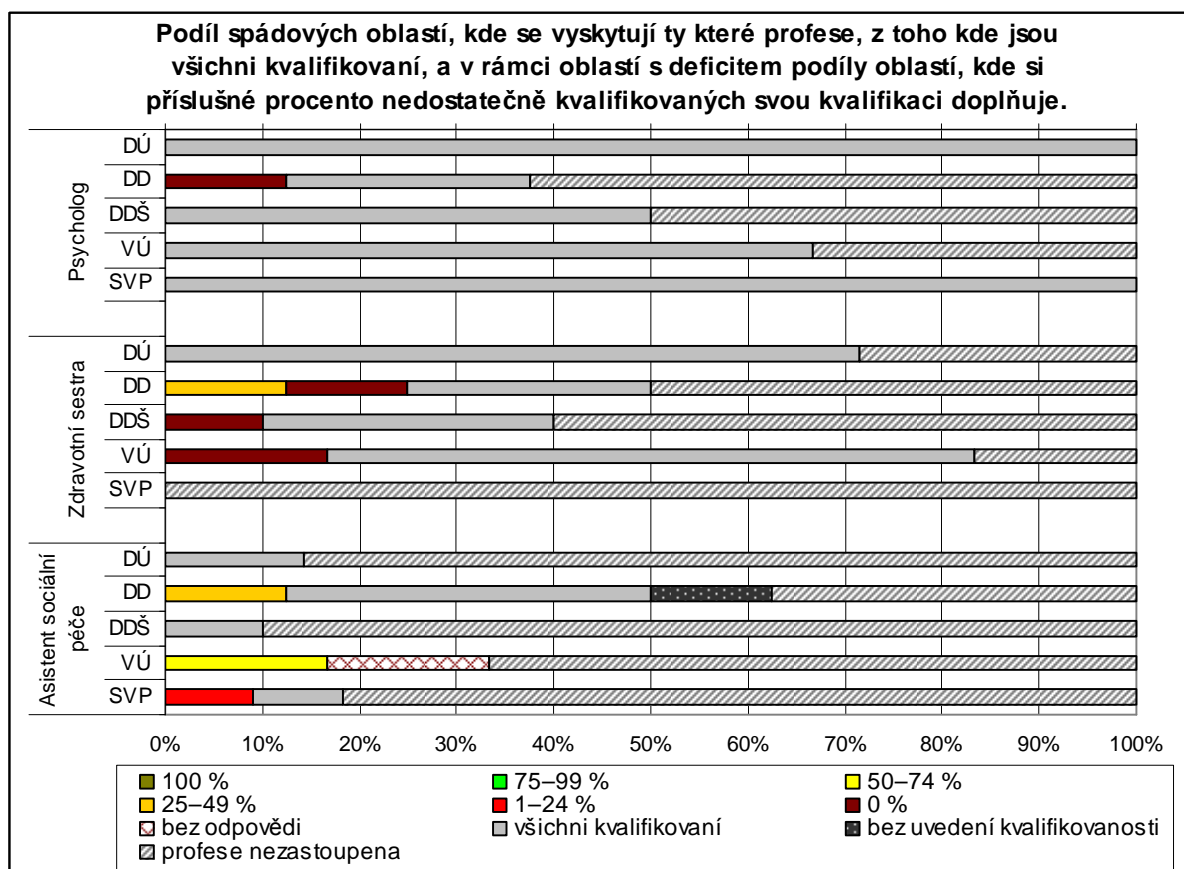

Podstatně méně úvazků a také menší podíl spádových oblastí, které danou profesi zaměstnávají, je u psychologů, zdravotních sester a asistentů sociální péče. Přitom nejlepší výsledek zaznamenali **psychologové**, u kterých pouze v jedné oblasti v rámci dětských domovů zaznamenali jen necelou čtvrtinu náležitě kvalifikovaných pracovníků. V ostatních spádových oblastech jsou ve všech typech zařízení psychologové plně kvalifikovaní. Plně kvalifikované jsou i všechny **zdravotní sestry** působící v diagnostických ústavech, naopak v rámci dětských domovů vykazala jen polovina ze spádových oblastí, které tuto profesi zaměstnávají, že plně kvalifikovaných zdravotních sester mají 100 %, další čtvrtina pak uvedla 75–99 % a zbylá čtvrtina 50–74 %. Střediska výchovné péče zdravotní sestry ani v jedné z oblastí nezaměstnávají.

Co se týče **asistenta sociální péče**, všichni tito pracovníci, kteří působí v diagnostických ústavech a dětských domovech se školou, jsou plně kvalifikovaní. Naopak

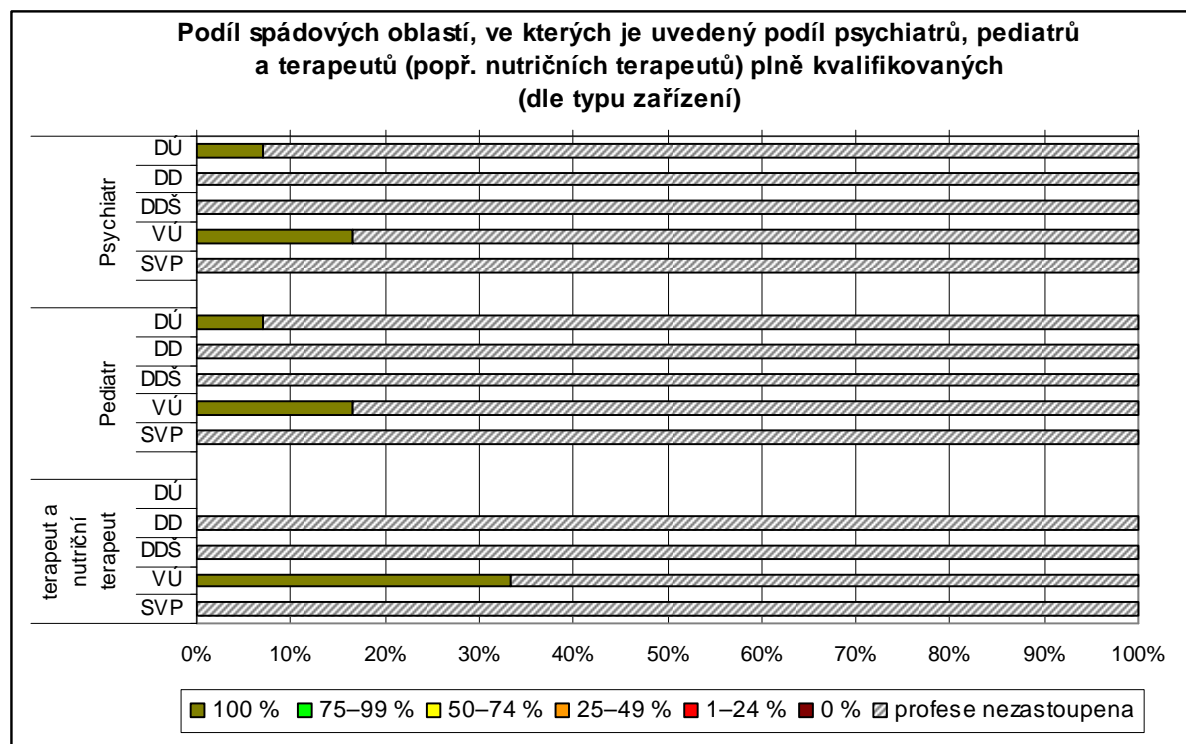
ve výchovných ústavěch je jich v polovině z oblastí, kde jsou zastoupeni, kvalifikovaných jen 50–74 %, další polovina podíl kvalifikovaných asistentů sociální péče neuvedla.

Podívejme se opět na doplňování kvalifikace:

Jak je z grafu patrné, nedostatečně kvalifikované pracovníky v profesi **psychologa** má jen jedna oblast, která vykázala méně než čtvrtinu řádně kvalifikovaných psychologů. Přitom však si žádný z nich svou kvalifikaci v současné době nedoplňuje. U zdravotních sester i asistentů péče je deficit ve spádových oblastech častější, přičemž vyšší podíl pracovníků, kteří si doplňují svou kvalifikaci, se ve spádových oblastech vyskytuje u profese asistenta sociální péče.

Poslední graf se bude zabývat profesemi **psychiatra, pediatra a terapeuta a nutričního terapeuta**. Profese terapeuta a nutričního terapeuta byly přitom uvedeny samotnými respondenty u možnosti vykázat jinou než nabízenou profesi.

Jak je patrné, poslední graf vypovídá již o málo zastoupených profesích. Jedná se o **pediatry** a **psychiatry** v diagnostických ústavech a výchovných ústavech a dále o **terapeuty** a **nutriční terapeuty** ve výchovných ústavech (tyto dvě skupiny pracovníků byly respondenty doplněny jakožto vlastní varianty pomáhajících profesí). Všichni jsou přitom plně kvalifikovaní.

D. Zájem o vzdělávací aktivity a účast na dalším vzdělávání

Následující tabulka uvádí jednotlivé vzdělávací aktivity a **ukazuje u různých typů zařízení, jaký podíl spádových oblastí by měl v blízké budoucnosti o tyto vzdělávací aktivity zájem**. Nejvyšší míra projeveného zájmu u jednotlivých typů zařízení je vyznačena tučným černým písmem na šedém pozadí, naopak nejnižší tučným bílým písmem na černém pozadí:

Vzdělávací aktivita	DÚ	DD	DDŠ	VÚ	SVP	Celkové procento zájmu
	% oblastí se zájmem	% oblastí se zájmem	% oblastí se zájmem	% oblastí se zájmem	% oblastí se zájmem	
několikaletý psychoterapeutický výcvik	92,90%	87,50%	70%	83,30%	90,90%	85,70%
výcvik v krizové intervenci	85,70%	87,50%	80%	100%	81,80%	85,70%
krátkodobé psychoterapeutické výcviky nebo kurzy	71,40%	100%	80%	100%	72,70%	81,60%
vzdělávání v oblasti práce s rodinou	85,70%	87,50%	70%	66,70%	90,90%	81,60%
vzdělávání v oblasti adiktologie	71,40%	75%	70%	83,30%	81,80%	75,50%
vzdělávání v oblasti sociálně-právní	57,10%	100%	70%	100%	54,50%	71,40%
odborné konference	71,40%	75%	60%	83,30%	72,70%	71,40%
zahraniční stáže v obdobném zařízení	78,60%	75%	60%	83,30%	54,50%	69,40%
stáže v obdobném zařízení v ČR	57,10%	87,50%	60%	83,30%	63,60%	67,30%
role profesionála ve výchovně terapeutickém procesu	57,10%	75%	40%	83,30%	72,70%	63,30%
vzdělávání v oblasti řízení, managementu, zákonů apod.	50%	87,50%	50%	66,70%	63,60%	61,20%
vzdělávání v oblasti ICT	50,00%	100%	60%	66,70%	45,50%	61,20%
vzdělávání v oblasti multikulturní výchovy	42,90%	100%	50%	50%	45,50%	55,10%
jazykové vzdělávání	42,90%	62,50%	60%	83,30%	45,50%	55,10%
vzdělávání v oblasti dynamiky vývoje dítěte	35,70%	75%	40%	50%	45,50%	46,90%
vzdělávání v oblasti výchovného poradenství	28,60%	25%	60%	50%	45,50%	40,80%
vzdělávání v oblasti zdravotní péče	14,30%	87,50%	40%	50%	36,40%	40,80%
kurzy sebeobrany	14,30%	62,50%	40%	33,30%	0%	26,50%
jiné vzdělávání – jaké:	7,10%	25%	0%	16,70%	0%	8,20%
Celkem	53,40%	77,60%	55,80%	70,20%	56%	81,60%

Kurzy v tabulce jsou řazeny podle celkové míry zájmu (tj. celkového podílu projeveného zájmu ze všech odpovědí za jednotlivé typy zařízení v jednotlivých spádových oblastech). Celkově tedy jsou spádovými oblastmi s různými typy zařízení žádané především **několikaletý psychoterapeutický výcvik a výcvik v krizové intervenci, dále krátkodobé psychoterapeutické kurzy či výcviky, vzdělávání v oblasti práce s rodinou a dále**

v oblasti adiktologie. O tyto vzdělávací aktivity mají ve všech typech zařízení zájem alespoň dvě třetiny spádových oblastí s těmi kterými druhy zařízení.

Míra zájmu o některé vzdělávací aktivity se však mezi **jednotlivými typy zařízení značně různí.** Např. zatímco o vzdělávání v oblasti zdravotní péče mají v dětských domovech zájem v sedmi z osmi spádových oblastí s těmito zařízeními (tj. 87,5 % z nich), mezi 14 diagnostickými ústavy o tyto kurzy projevily zájem jen dva (tj. 14,3 %). Podobně o kurzy sebeobrany nemají ve střediscích výchovné péče zájem ani v jedné z 11 spádových oblastí, kde jsou zastoupena; u dětských domovů však zájem projevilo pět z osmi spádových oblastí (62,5 %).

Srovnáme tyto výsledky s účastí na kurzech. Následující tabulka uvádí, **v kolika spádových oblastech alespoň minimální podíl pracovníků pomáhajících profesí za dobu působení v příslušných zařízeních absolvovalo nebo právě navštěvuje jednotlivé vzdělávací aktivity.** Pro stručnost zde není zobrazen podíl pracovníků v té které oblasti, kteří se kurzu zúčastnili nebo účastní, lze jej však dohledat v podrobnějších zprávách. Ve zkrácené podobě se k této informaci dostaneme však i níže v textu. V tabulce jsou v každém sloupci (tj. typu zařízení) zvýrazněna políčka u kurzů, které zaznamenaly alespoň minimální účast ve všech nebo téměř všech spádových oblastech (s tolerancí jedné spádové oblasti):

Vzdělávací aktivita	DÚ	DD	DDŠ	VÚ	SVP
několikaletý sebezkušenostní (psychoterapeutický) výcvik	14	7	6	5	11
odborné konference	14	8	10	6	11
krátkodobé psychoterapeutické výcviky nebo kurzy	13	8	10	5	11
vzdělávání v oblasti adiktologie (závislosti, návykové nemoci)	13	7	9	5	9
vzdělávání v oblasti sociálně-právní	13	8	10	5	10
vzdělávání v oblasti multikulturní výchovy	13	7	7	5	7
vzdělávání v oblasti řízení, managementu, zákonů apod.	13	8	8	6	6
vzdělávání v oblasti práce s rodinou	12	7	8	5	10
výcvik v krizové intervenci	11	7	5	4	11
vzdělávání v oblasti zdravotní péče	11	8	7	5	7
stáže v obdobném zařízení v ČR	11	6	4	5	9
jazykové vzdělávání	11	6	10	3	7
vzdělávání v oblasti výchovného poradenství	10	7	8	5	10
vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií	9	3	7	4	10
jiné vzdělávání – jaké:	9	5	2	4	1
vzdělávání v oblasti dynamiky vývoje dítěte	8	6	6	4	6
zahraniční stáže v obdobném zařízení	7	4	3	4	4
role profesionála ve výchovně terapeutickém procesu	6	5	3	2	5
kurzy sebeobrany	4	2	5	3	4

Jak je patrné, krátkodobé psychoterapeutické kurzy, vzdělávání v oblasti sociálně-právní a odborné konference zaznamenaly alespoň minimální účast ve všech či téměř všech spádových oblastech a ve všech typech zařízení.

Vyšší procentuální účast pracovníků pomáhajících profesí si přitom v oblastech, kde se dané aktivity alespoň někdo zúčastnil, **ve všech zařízeních získaly zejména krátkodobé psychoterapeutické kurzy a výcviky.**

V **diagnostických ústavech** dále v průměru na jednu oblast, která danou aktivitu vykazala jako navštěvovanou, vyšší podíl zaměstnanců absolvoval či navštěvuje zejména výcvik v krizové intervenci, kurz týkající se role profesionála ve výchovně terapeutickém procesu a v oblasti adiktologie. V **dětských domovech a dětských domovech se školou** jsou to jazykové kurzy, vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií a vzdělávání v oblasti zdravotní péče; v dětských domovech též adiktologie. Ve **výchovných ústavech** zaujímají přední příčky v průměrném podílu účastníků na jednu spádovou oblast, která danou vzdělávací aktivitu vykazala, vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií, výchovného poradenství a zdravotní péče. Nakonec ve **střediscích výchovné péče** jsou to vzdělávání v oblasti dynamiky vývoje dítěte, odborné konference a vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií.

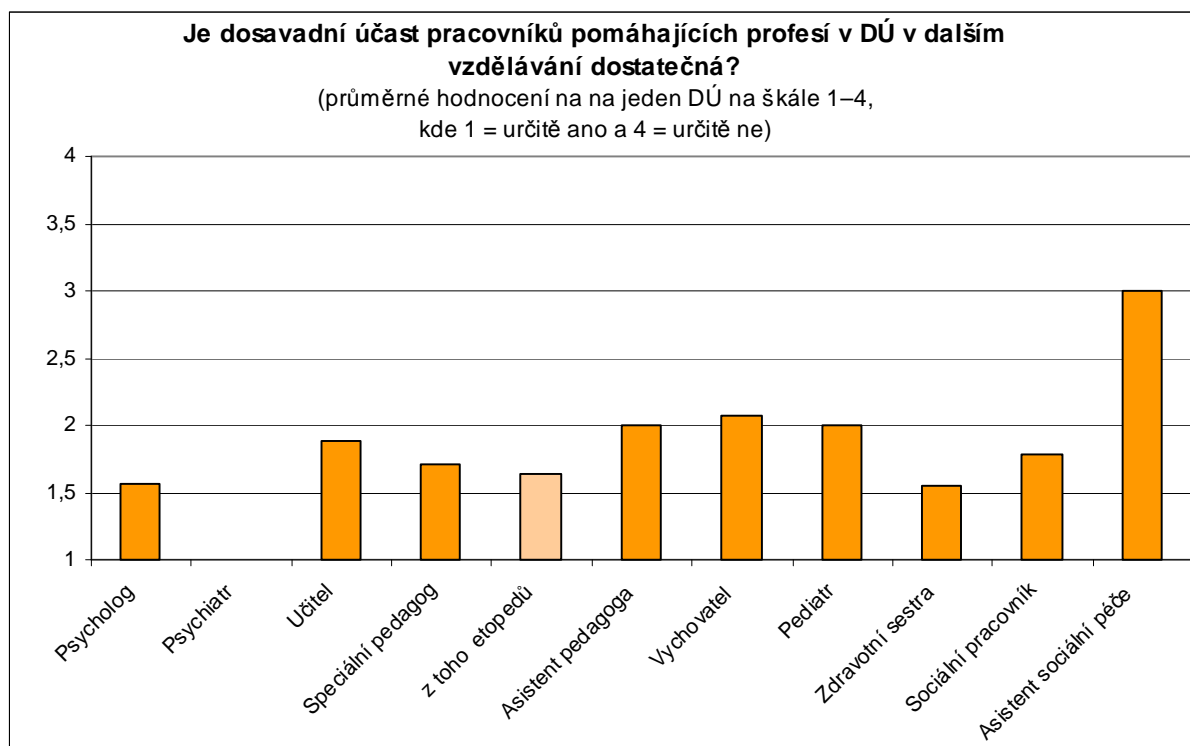
Celkově zejména **krátkodobé psychoterapeutické kurzy či výcviky** a vzdělávání v oblasti **adiktologie** zaznamenaly nadprůměrnou účast jak co se týče podílu oblastí s tím kterým typem zařízení, ve kterých se jich někdo zúčastnil, tak i co do průměrného podílu účastníků na 1 spádovou oblast, kde daný kurz vykazali. Přesto je však o ně stále velký zájem. Můžeme si také všimnout, že **poměrně žádané jsou také zahraniční stáže**, kterých se však účastnila či účastní jen malá část zaměstnanců sledovaných zařízení a také v menším počtu spádových oblastí.

Respondenti měli dále za úkol ve své spádové oblasti ohodnotit, **nakolik byla účast zástupců jednotlivých profesí v dalším vzdělání dostatečná.** Přitom byli velmi pozitivně za všechny typy zařízení hodnoceni zejména psychologové, psychiatři (byl však hodnocen jen zástupce či zástupci této profese v jednom diagnostickém ústavu) a zdravotní sestry. Hůře byli naopak v průměru hodnoceni vychovatelé, etopedi a zastánci „jiné“ profese (terapeuti a nutriční terapeuti). Přesto i účast vychovatelů a etopedů byla v jednotlivých spádových oblastech a zařízeních nejčastěji hodnocena jako dostatečná ve většině zařízení.

Zde je tabulka, která sčítá jednotlivé odpovědi **za všechny spádové oblasti a za všechny typy zařízení kromě diagnostických ústavů** s vypočteným průměrem za tu kterou profesi, který je počítán přiřazením pořadových číslic k hodnotící škále, a to následovně: účast je dostatečná ve všech zařízeních daného typu v dané spádové oblasti = 1, ve většině = 2, v polovině = 3, jen v některých = 4, v žádném = 5. Místo odpovědi „netýká se nás“ je příslušné pole proškrtnuté:

Počet volby té které odpovědi od všech respondentů a za všechny typy zařízení (tj. všechny DD, DDŠ, VÚ a SVP v jednotlivých spádových oblastech)	Psycholog	Psychiatri	Učitel	Speciální pedagog	– z toho etopedů	Asistent pedagoga	Vychovatel	Pediatr	Zdravotní sestra	Sociální pracovník	Asistent sociální péče	jiná profese ²
ve všech zařízeních	13	0	4	4	4	6	5	0	8	11	1	1
ve většině	6	0	16	15	14	16	15	0	3	16	4	0
v polovině	3	0	7	6	5	8	7	0	0	1	3	0
jen v některých	0	0	1	2	3	2	5	0	2	4	0	1
v žádném	0	0	0	1	2	0	1	0	0	1	0	0
nevím	0	1	0	2	2	0	0	1	0	0	0	2
netýká se nás	13	34	7	5	5	3	2	34	22	2	27	31
průměr	1,55	---	2,18	2,32	2,46	2,19	2,45	---	1,69	2,03	2,25	2,5

Za diagnostické ústavy uvedeme graf:

² U „jiné“ profese byly hodnoceny schopnosti profese terapeuta byly hodnoceny jako dostatečné ve všech zařízeních v dané spádové oblasti, profese nutričního terapeuta zde nebyla ohodnocena. Jeden respondent zde dále hodnotil dostatečnost účasti v dalším vzdělávání u profese pečovatelky v dětských domovech (celkem jeden úvazek), která nebyla jinde v otázkách zohledněna. Nevíme ovšem, zda se jedná o péči sociální, zdravotní či jinou a zda by se neměla zahrnout pod některou z uvedených kategorií. Dva respondenti zde uvedli odpověď „nevím“, nicméně jeden nevedl, jakou pomáhající profesi zde chtěl hodnotit, druhý zas uvedl jinou než pomáhající profesi (tj. hospodářku).

Nakonec se podívejme, **do jaké míry jsou využívány jednotlivé typy institucí k zajištění dalšího vzdělávání.** V tabulce níže jsou jednotlivé instituce, u kterých měli respondenti uvést, zda je využívají jako jedinou instituci, jednu z hlavních, jen občas, zřídka nebo vůbec. Tabulka ukazuje u každého typu zařízení, v jakém počtu spádových oblastí se využívá alespoň zřídka, a dále je zde vypočten průměr četosti využívání tak, že byla možnostem ve škále přiřazena tato pořadová čísla:

Jediná instituce = 1, jedna z hlavních = 2, využívaná občas = 3, využívaná zřídka = 4 a nevyužívaná = 5.

Typ zařízení a popis ukazatelů	VŠ psychosociálních studií	Jiná vysoká škola	IPPP ČR	Národní institut dalšího vzdělávání (NIDV)	Zařízení pro DVPP	Asociace pedagogů základního školství ČR	Krajské úřady	Neziskový sektor (např. Remedium Praha)	Soukromé subjekty (např. IPIPAPP Olomouc)	Jiný subjekt – jaký:
Počet DÚ , kde se využívá aspoň zřídka	4	13	12	11	11	3	6	10	10	2
průměrné využívání na 1 DÚ z těch, kde se využívá	3	2,54	3	2,82	3,09	4	3,83	3,2	3,3	2
Počet DD , kde se využívá aspoň zřídka	4	8	6	8	8	3	8	7	5	---
průměrné využívání na 1 DD	3,75	2,88	3,5	2,63	2,25	4	3,38	3,43	3,6	---
Počet DDS , kde se využívá aspoň zřídka	5	10	6	8	10	3	7	7	4	1
průměrné využívání na 1 DDS	3,8	2,8	3	2,88	2,6	4	3,57	4	3,75	4
Počet VÚ , kde se využívá aspoň zřídka	4	6	5	5	6	2	3	5	5	---
průměrné využívání na 1 VÚ	3,75	2,83	3,2	3,4	3,17	4	4	3,4	3,8	---
Počet SVP , kde se využívá aspoň zřídka	5	9	11	5	9	6	9	11	2	---
průměrné využívání na 1 SVP	3,2	2,56	2,55	3	2,89	3,5	3,33	3,18	2,5	---

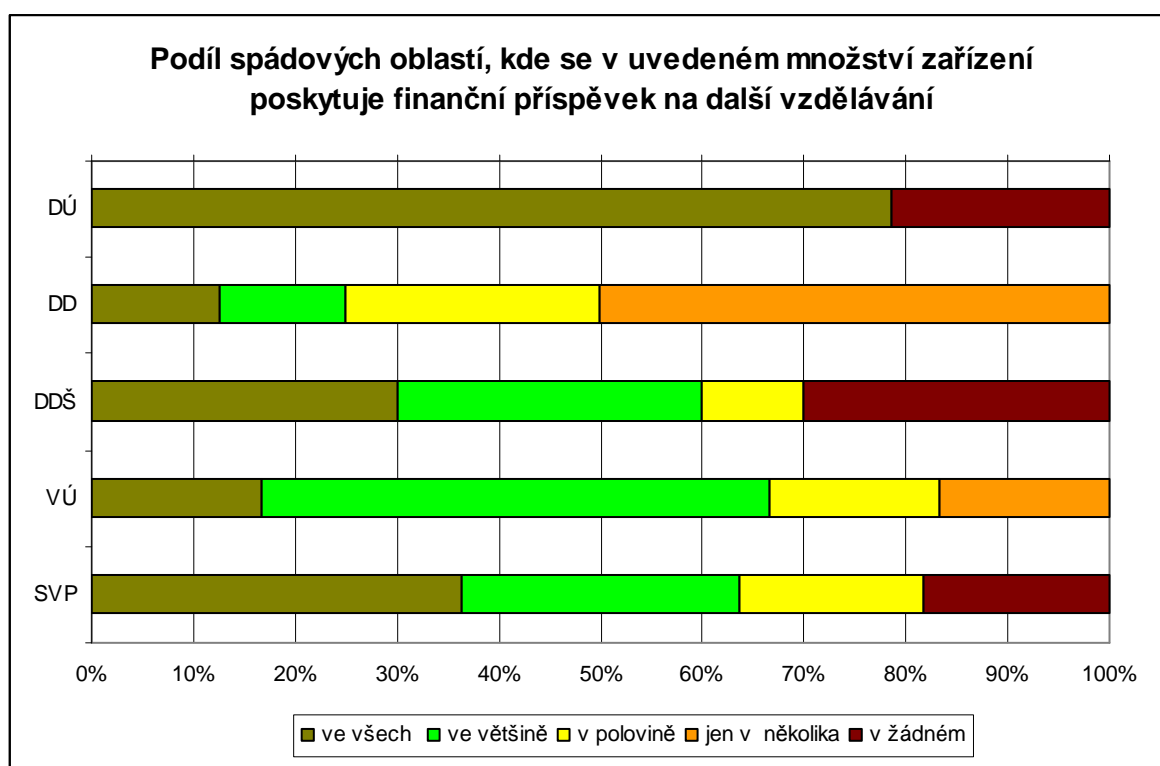
Ač existují jisté rozdíly mezi jednotlivými typy zařízení, lze obecně říci, že se ve spádových oblastech celkově **hojně využívá jiná vysoká škola, než je VŠ psychosociálních studií, a také zařízení pro DVPP.** Tyto dvě instituce uváděl u všech typů zařízení vysoký počet spádových oblastí a přitom zároveň bývají tyto instituce též těmito oblastmi v průměru využívány častěji (či jsou častěji jedněmi z hlavních využívaných). Poměrně rozšířenou variantou alespoň někdy využívaných zařízení je i neziskový sektor a IPPP ČR. Naopak **méně rozšířené je využívání Asociace pedagogů základního školství ČR či VŠ psychosociálních studií,** které jsou též v průměru využívány méně často.

Mezi „jinými subjekty“ zástupci diagnostických ústavů uváděli soukromé odborníky, „UK Praha“ a také „JAK Praha“ a jedna spádová oblast s DDS zde zmínila SUR Sdružení pro vzdělávání a psychoterapii.

E. Podpora v dalším vzdělávání a problémy při výběru kurzů

Ve všech oblastech a všech typech zařízení jsou pracovníci pomáhajících profesí **nejčastěji podporováni morálně** (téměř ve všech sledovaných zařízeních). Dále se do popředí dostává zejména **zajištění přístupu k informacím** (pomocí internetu, zřízení knihovny atd.) a také **poskytnutí studijního volna**.

Finanční příspěvek uvedlo celkem **11 diagnostických ústavů** ze 14 a dále **všech 8 oblastí za dětské domovy**. Ve čtyřech z těchto oblastí s dětskými domovy se tak přitom děje jen v několika dětských domovech, tj. v méně než polovině zařízení, ve dvou v polovině, v jedné ve většině a v poslední ve všech dětských domovech. **V rámci dětských domovů se školou** dostávají příspěvek na další vzdělávání pracovníci pomáhajících profesí **v 7 z 10 oblastí**, kde se tato zařízení vyskytují: ve 3 oblastech se tak děje ve všech dětských domovech se školou, v dalších 3 ve většině z nich a v jedné v polovině. Peněžní podporu nabízí též **alespoň některé z výchovných ústavů ve všech šesti oblastech**: v jedné oblasti se finanční podpora v dalším vzdělávání nabízí ve všech výchovných ústavech, ve třech ve většině z nich, v jedné v polovině a v poslední jen v několika zařízeních. Nakonec **z 11 spádových oblastí se středisky výchovné péče** jich vykávalo v určitém rozsahu zařízení finanční podporu **devět z nich**: ve čtyřech z nich se tak děje ve všech SVP, ve třech ve většině a ve dvou v polovině:

Ve všech oblastech s dětskými domovy a také se středisky výchovné péče dále alespoň část z nich přistupuje k **pravidelnému vyhodnocování efektivity** a 9 z 10 DDS také pořádá **vzdělávací akce na půdě zařízení**.

Níže v tabulce je u každé formy podpory uvedeno, v kolika spádových oblastech se alespoň v některých zařízeních daného typu tato podpora pracovníkům pomáhajících profesí nabízí. Tučně jsou zvýrazněné hodnoty, kdy se daná podpora využívá alespoň v některých zařízeních ve všech spádových oblastech, které daný typ zařízení vykázaly:

Druh podpory	DÚ	DD	DDŠ	VÚ	SVP
finančním příspěvkem na další vzdělávání	11	8	7	6	9
morální podporou k dalšímu vzdělávání	14	8	10	6	11
pomocí intervize	7	7	7	4	9
pomocí pravidelného vyhodnocování efektivity	7	8	7	5	11
pomocí tvorby IVP pro zaměstnance	1	7	3	3	4
pořádáním setkání s klienty za účelem poskytnutí zpětné vazby	7	6	8	4	10
pořádáním vzdělávacích akcí na půdě zařízení	7	4	9	5	9
poskytnutím studijního volna	11	8	9	6	11
poskytováním externí supervize	6	7	6	5	9
přístupem k informačním zdrojům	11	8	10	6	11
jinak (exkurze, přizpůsobení pracovní doby atd.)	0	6	1	0	0

Jak bylo výše podrobně uvedeno, finanční příspěvek na další vzdělávání patří mezi častější formy podpory, nicméně není zdaleka poskytován ve všech zařízeních.

Podíváme-li se na **problémy při výběru kurzů**, pak u všech typů zařízení je jako hlavní překážka vnímána **cena kurzu** (tj. najít kurz za rozumnou cenu).

Respondenti, kteří ve své oblasti v daném typu zařízení zaznamenali zájem o další vzdělávání (tj. všechny oblasti a u všech typů zařízení vyjma jedné spádové oblasti, ve které pracovníci pomáhajících profesí v SVP tento zájem neprojeví), měli za svou spádovou oblast uvést na škále 1–5, do jaké míry pocítují pracovníci pomáhajících profesí jednotlivé uvedené problémy. Přitom hodnocení 1 = naprosto zásadní problém a naopak 5 = daný problém pracovníci pomáhajících profesí nepocítují. Níže v tabulce najdeme, kolik oblastí s daným typem zařízení pocítuje jednotlivé problémy, a průměrné hodnocení závažnosti těchto problémů vypočtené pouze z těch oblastí, který daný problém uvedly (tj. označily na škále čísla 1, 2, 3 nebo 4).

Počet oblastí, kde se daný problém vyskytuje, a průměrné hodnocení jeho závažnosti v těchto oblastech	problém s kvalitou a odpovídající úrovni kurzu	najít kurz odpovídající aktuální potřebě a zájmu	najít kurz za rozumnou cenu	dostupnost kurzů s vyhovující osobností lektora	dostupnost kurzů či výcviků s patřičnou akreditací	vzdálenost místa konání od zařízení	nevhodná délka (doba trvání) kurzu	jiné organizační podmínky (denní doba, zajištění náhrady mezi zaměstnanci,..)	jiné problémy – jaké:
počet DÚ (ze 14)	12	13	14	13	13	13	13	12	---
– závažnost:	3,08	2,38	2,07	3	2,85	2,85	3,62	2,5	---
počet oblastí s DD (z celkového počtu 10)	8	8	8	8	7	8	8	2	2
– závažnost:	3,25	2,75	1,5	2,875	3	2,125	3,125	1,5	2
počet oblastí s DDS (z celkového počtu 8)	8	9	10	10	9	9	9	9	---
– závažnost:	2,75	2,44	1,9	3	3,22	2,11	3	2,78	---
počet oblastí s VÚ (z celkového počtu 6)	5	5	6	5	5	6	6	3	3
– závažnost:	3,2	2,4	2,17	3,6	3,2	2,67	3,17	2,67	1,67
počet oblastí se SVP (z celkového počtu 10)	8	8	10	8	9	7	8	7	---
– závažnost:	3	3	2,1	3,13	2,22	2,57	3,63	2,71	---

Jak je patrné, kromě **finančního problému** jsou celkově poměrně rozšířené a vnímané jako výraznější zejména **problémy s vyhledáním kurzu, který by odpovídal aktuální potřebě a zájmu**, a také se **vzdáleností místa konání od zařízení**.

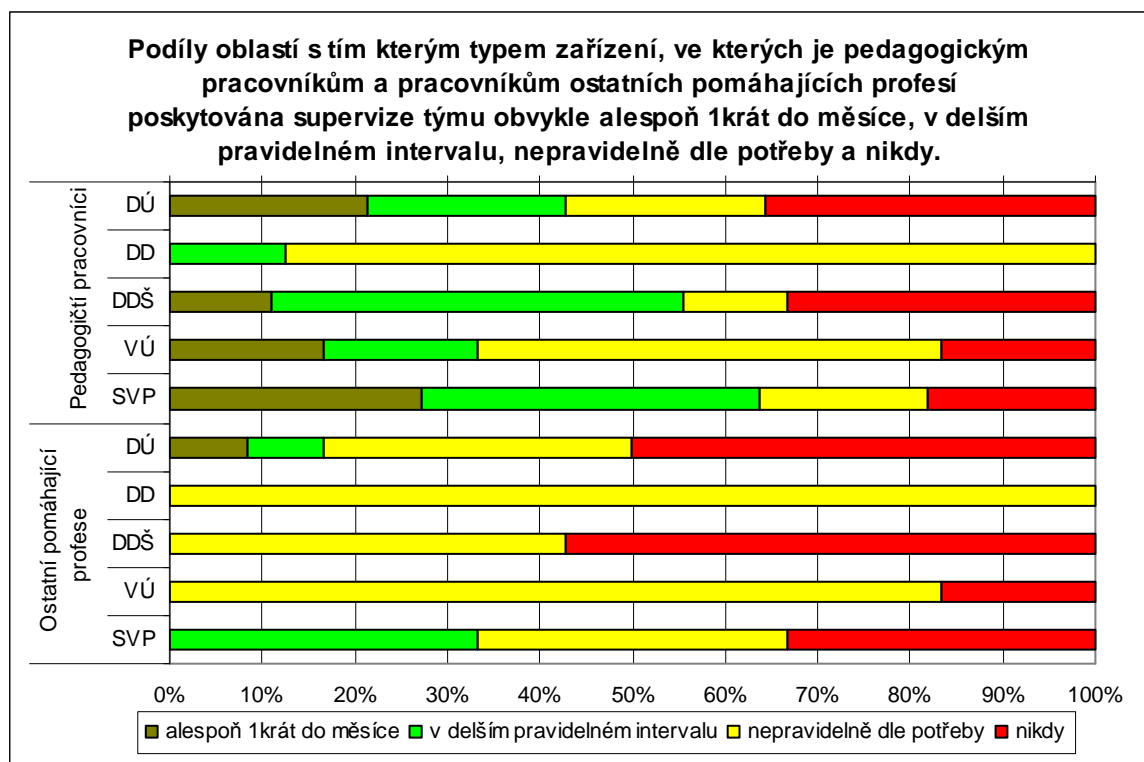
Jako poměrně dosti závažné jsou hodnoceny i „**jiné**“ problémy, respondenti však opominuli uvést, o jaké problémy se jedná.

F. Poskytování supervize

Následující tabulka uvádí, **v kolika spádových oblastech je pedagogickým pracovníkům a pracovníkům ostatních pomáhajících profesí obvykle poskytována supervize týmu alespoň 1krát do měsíce, v delším pravidelném intervalu, nepravidelně podle potřeby a v kolika spádových oblastech se daná profese nevyskytuje**. Je třeba vzít však v úvahu, že někteří respondenti označili tuto poslední možnost, ač profese ostatních pedagogických pracovníků (např. psychologa, zdravotní sestry či sociálního pracovníka) jinde v dotazníku uvedli.

Pracovníci	Typ zařízení	alespoň 1krát do měsíce	v delším pravidelném intervalu	nepravidelně dle potřeby	nikdy	netýká se nás
Pedagogičtí pracovníci	DÚ	3	3	3	5	0
	DD	0	1	7	0	0
	DDŠ	1	4	1	3	1
	VÚ	1	1	3	1	0
	SVP	3	4	2	2	0
Ostatní pomáhající profese	DÚ	1	1	4	6	2
	DD	0	0	7	0	1
	DDŠ	0	0	3	4	3
	VÚ	0	0	5	1	0
	SVP	0	3	3	3	2

Tyto výsledky lze zobrazit i jakož podíly jednotlivých odpovědí. Následující graf zahrnuje všechny odpovědi za všechny spádové oblasti, vyjma těch, které označily možnost „netýká se nás“:

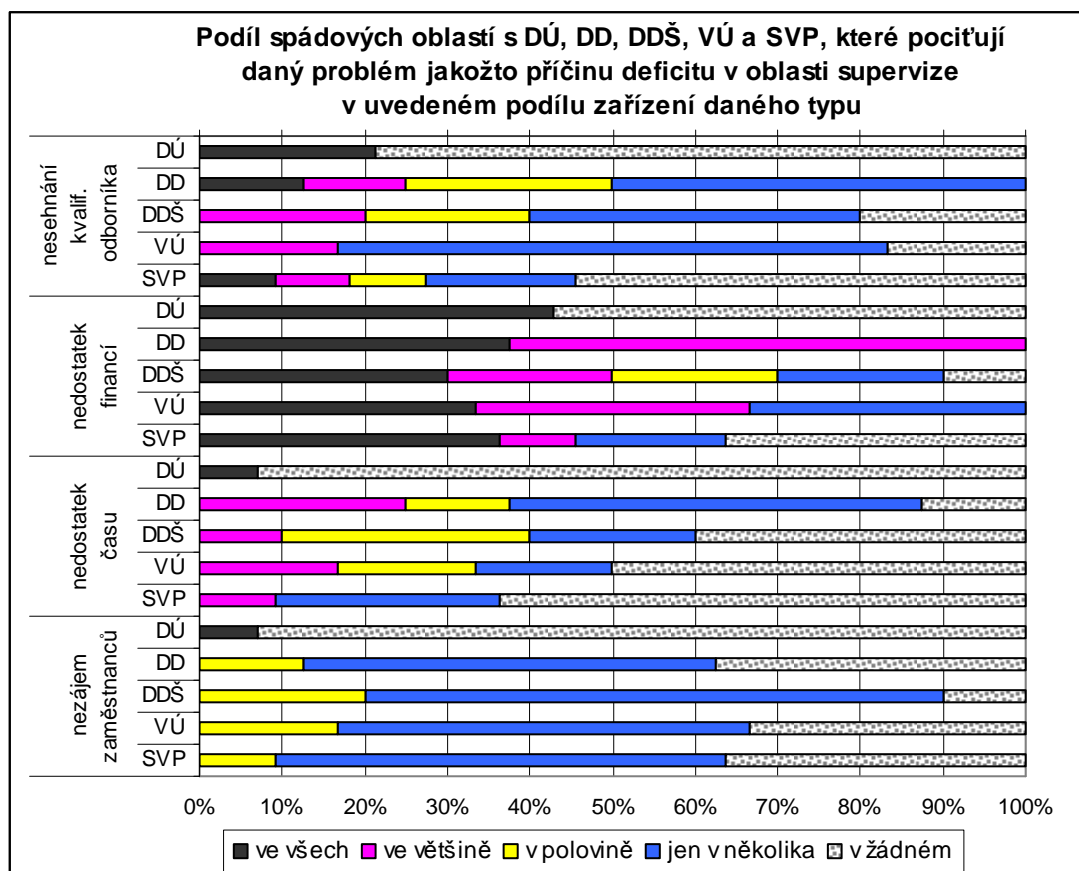

Jak je patrné, supervize týmu je ve všech typech zařízení **častěji poskytována pedagogickým pracovníkům než pracovníkům ostatních pomáhajících profesí**. Zároveň přestože ani jeden zástupce spádové oblasti s dětskými domovy neoznačil, že by se zde supervize týmu pedagogickým pracovníkům či pracovníkům ostatních profesí v dětských domovech obvykle neposkytovala nikdy, žádný z nich ani nevedl, že by byla poskytována obvykle alespoň 1krát do měsíce. Nejméně příznivý výsledek lze zaznamenat u pracovníků ostatních pomáhajících profesí v dětských domovech se školou. Více než v polovině spádových oblastí s těmito zařízeními se obvykle těmto pracovníkům neposkytuje supervize týmu nikdy.

Respondenti byli též tázáni, zda pociťují **deficit v oblasti supervize**, příp. z jakého důvodu. V následující tabulce najdeme, v kolika spádových oblastech pociťuje ten který problém uvedený podíl jednotlivých typů zařízení a v kolika spádových oblastech daný problém nepociťuje ani jedno zařízení daného typu. Do poslední varianty odpovědi (tj. „v žádném“) jsou započteny i dvě spádové oblasti se SVP, ve kterých v těchto zařízeních deficit v oblasti supervize týmu nepociťují. Ostatní respondenti zde alespoň do jisté míry nedostatky spatřují. Přestože diagnostický ústav je v každé spádové oblasti jen jeden, byl tento typ zařízení zařazen do přehledu s tím, že je zde místo volby odpovědi „ano“ zobrazena možnost „ve všech zařízeních“ a místo odpovědi „ne“ možnost „v žádném zařízení“ v dané oblasti.

Problém	Typ zařízení	ve všech zařízeních	ve většině zařízení	v polovině zařízení	jen v několika	v žádném
problém se sehnáním kvalifikovaného odborníka, který by ji poskytl	DÚ	3	0	0	0	11
	DD	1	1	2	4	0
	DDŠ	0	2	2	4	2
	VÚ	0	1	0	4	1
	SVP	1	1	1	2	6
nedostatek financí na její zajištění	DÚ	6	0	0	0	8
	DD	3	5	0	0	0
	DDŠ	3	2	2	2	1
	VÚ	2	2	0	2	0
	SVP	4	1	0	2	4
nedostatek času, vyčíženost zaměstnanců	DÚ	1	0	0	0	13
	DD	0	2	1	4	1
	DDŠ	0	1	3	2	4
	VÚ	0	1	1	1	3
	SVP	0	1	0	3	7
nezájem zaměstnanců o tuto službu	DÚ	1	0	0	0	13
	DD	0	0	1	4	3
	DDŠ	0	0	2	7	1
	VÚ	0	0	1	3	2
	SVP	0	0	1	6	4

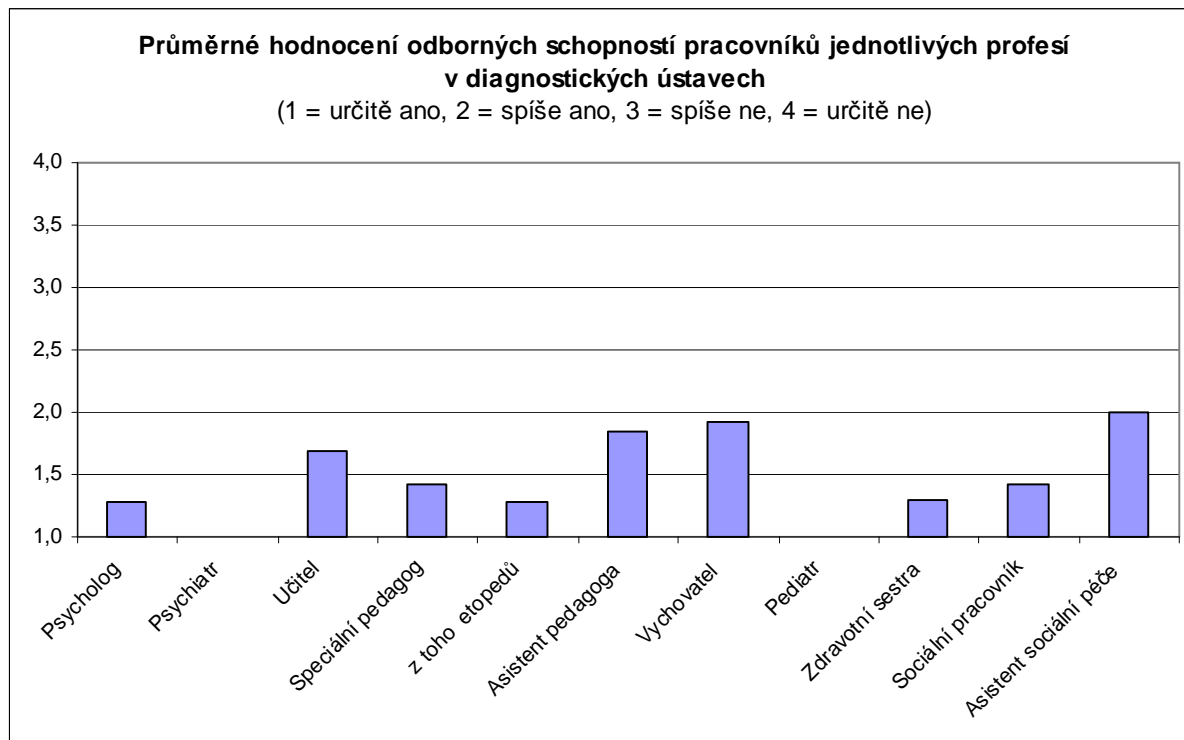
Tyto výsledky lze zobrazit také v grafu, který ukáže, jaký podíl spádových oblastí volil jednotlivé odpovědi:

Podobně jako při výběru kurzů dalšího vzdělávání, i zde je **nejvýrazněji ve všech typech zařízení pocíťován problém s nedostatkem financí**. Naopak nejméně často je příčinou deficitu v oblasti supervize **nezájem zaměstnanců** o tuto službu.

G. Hodnocení odborných schopností a důvody nedostatků

Nejprve se podívejme na průměrné **hodnocení odborných schopností pracovníků pomáhajících profesí v diagnostických ústavech**:

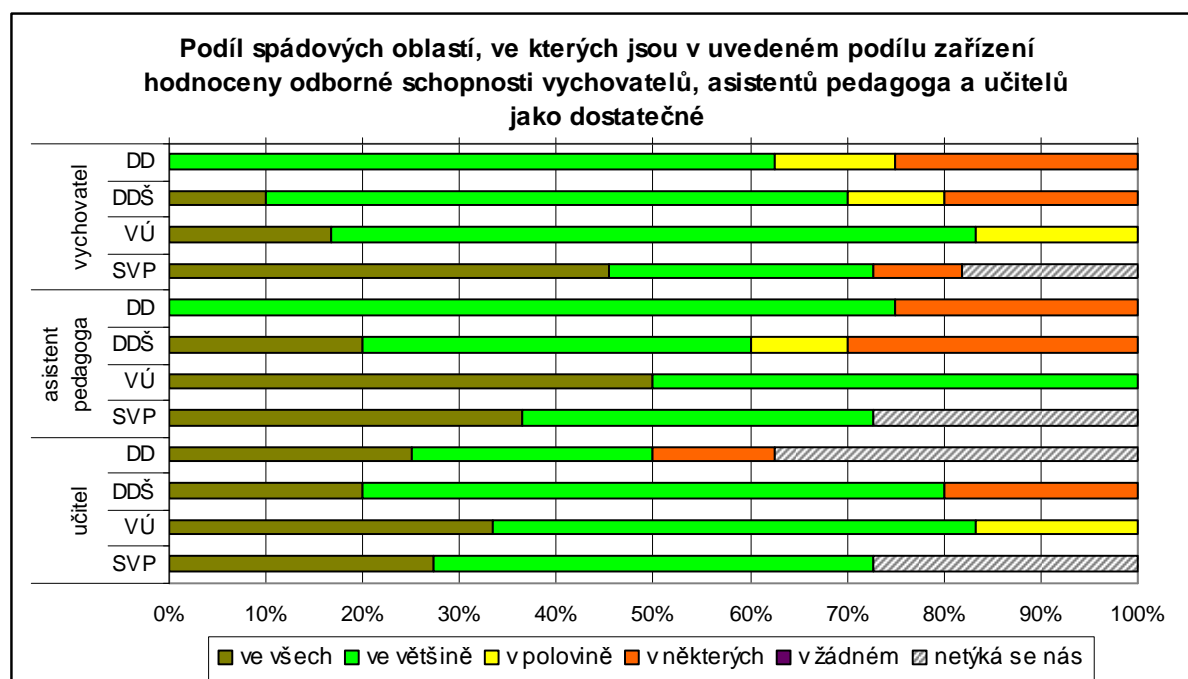
Jak je patrné, nejlépe byla hodnocena profese psychiatra a nejhůře naopak asistenta sociální péče. I u této profesní skupiny však v průměru zástupci diagnostických ústavů uváděli, že jejich odborné schopnosti jsou spíše dostatečné.

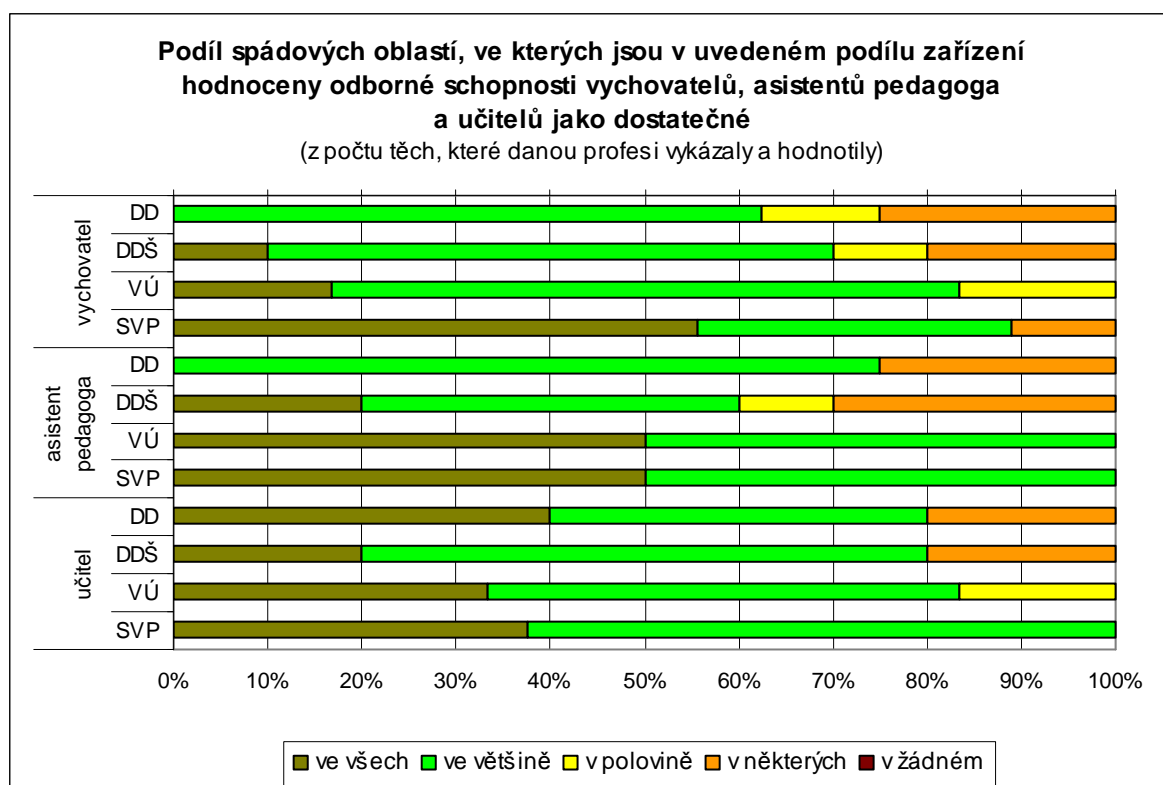
Dále se podíváme na posouzení **odborných schopností jednotlivých pomáhajících profesí od zástupců spádových oblastí s dětskými domovy, dětskými domovy se školou, výchovnými ústavami a středisky výchovné péče**. Uvedeme celkem 4 tabulky v členění na profese dle počtu úvazků (podobně jako již výše). Ke každé tabulce, která sdělí, kolik spádových oblastí volilo u té které profese jednotlivé odpovědi,³ přidáme ještě dva grafy. Jeden ukáže podíl spádových oblastí, kde byla daná profese hodnocena, a z toho podíl té které možnosti odpovědi. Další graf bude zahrnovat jen ty odpovědi, které danou profesi hodnotily.

³ Někteří respondenti zde volili odpověď „netýká se nás“, přestože danou profesi jinde vykázali.

Začněme profesí **vychovatele, asistenta pedagoga a učitele:**

Profese	Typ zařízení	ve všech	ve většině	v polovině	v některých	v žádném	netýká se nás
Vychovatel	DD	0	5	1	2	0	0
	DDŠ	1	6	1	2	0	0
	VÚ	1	4	1	0	0	0
	SVP	5	3	0	1	0	2
Asistent pedagoga	DD	0	6	0	2	0	0
	DDŠ	2	4	1	3	0	0
	VÚ	3	3	0	0	0	0
	SVP	4	4	0	0	0	3
Učitel	DD	2	2	0	1	0	3
	DDŠ	2	6	0	2	0	0
	VÚ	2	3	1	0	0	0
	SVP	3	5	0	0	0	3

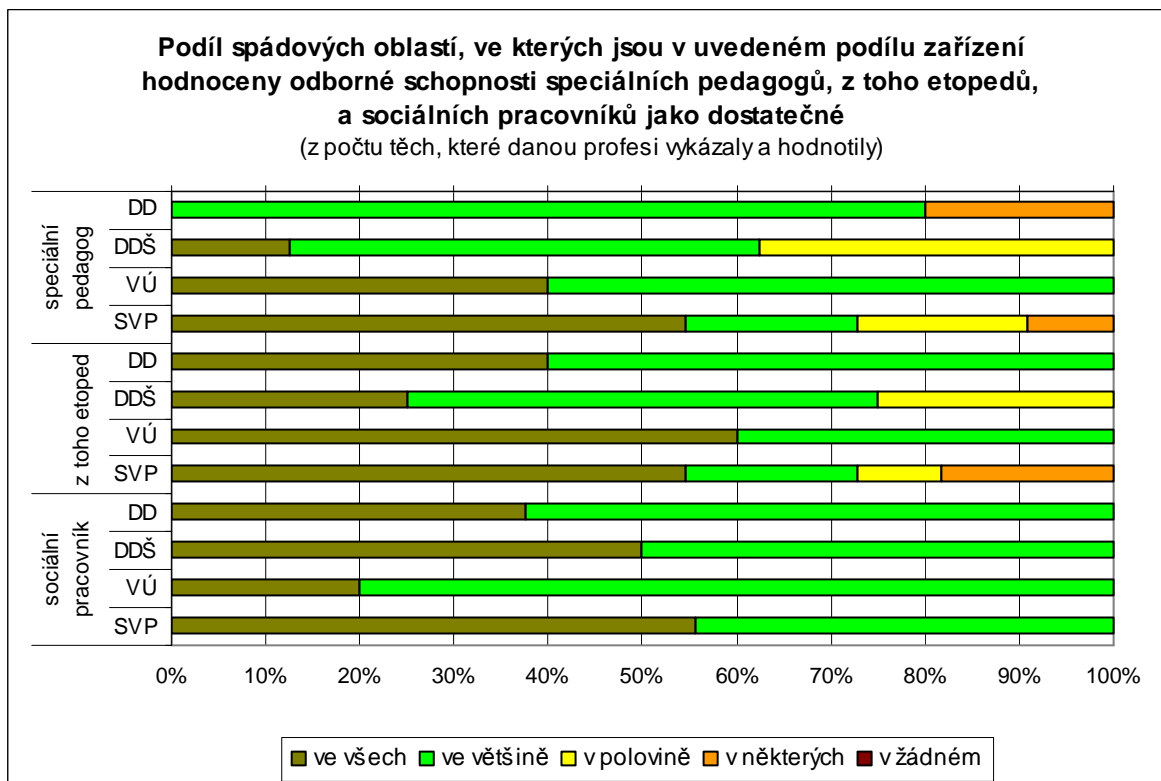
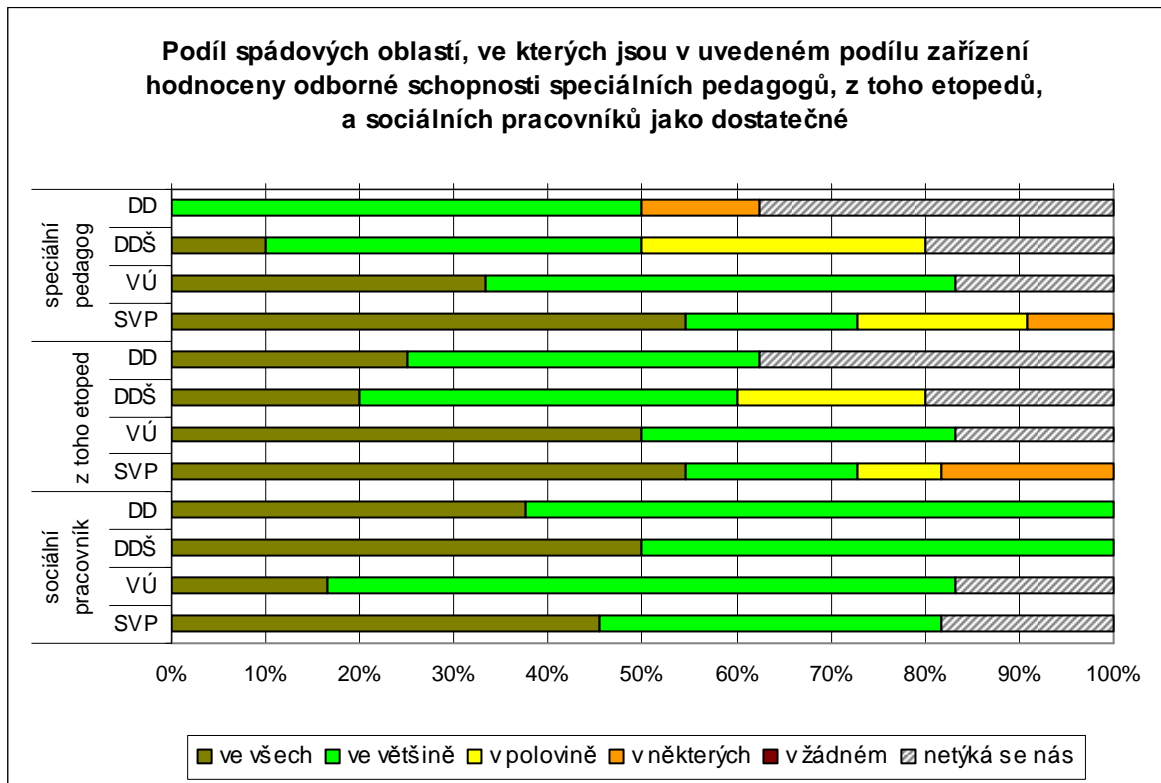

Jak je zřejmé, **pracovníci všech tří sledovaných profesí byli převážně hodnoceni jako s dostatečnými odbornými schopnostmi ve všech nebo většině zařízení daného typu.** Nejlépe byla přitom hodnocena profese asistenta pedagoga ve výchovných ústavech a střediscích výchovné péče. U obou typů zařízení polovina zástupců spádových oblastí, která danou profesi hodnotila, uvedla odpověď, že odborné schopnosti těchto pracovníků jsou dostatečné ve všech zařízeních, další polovina odpověděla, že jsou dostatečné ve většině z nich. Velmi příznivý výsledek zaznamenala ve střediscích výchovné péče též profese učitele. Naopak nejméně příznivé hodnocení vykázaly spádové oblasti za dětské domovy u profese vychovatelů a asistentů pedagoga.

Podívejme se dále na profesi speciálního pedagoga, z toho etopeda a sociálního pracovníka:

Profese	Typ zařízení	ve všech	ve většině	v polovině	v některých	v žádném	netýká se nás
Speciální pedagog	DD	0	4	0	1	0	3
	DDŠ	1	4	3	0	0	2
	VÚ	2	3	0	0	0	1
	SVP	6	2	2	1	0	0
- z toho etoped	DD	2	3	0	0	0	3
	DDŠ	2	4	2	0	0	2
	VÚ	3	2	0	0	0	1
	SVP	6	2	1	2	0	0
Sociální pracovník	DD	3	5	0	0	0	0
	DDŠ	5	5	0	0	0	0
	VÚ	1	4	0	0	0	1
	SVP	5	4	0	0	0	2

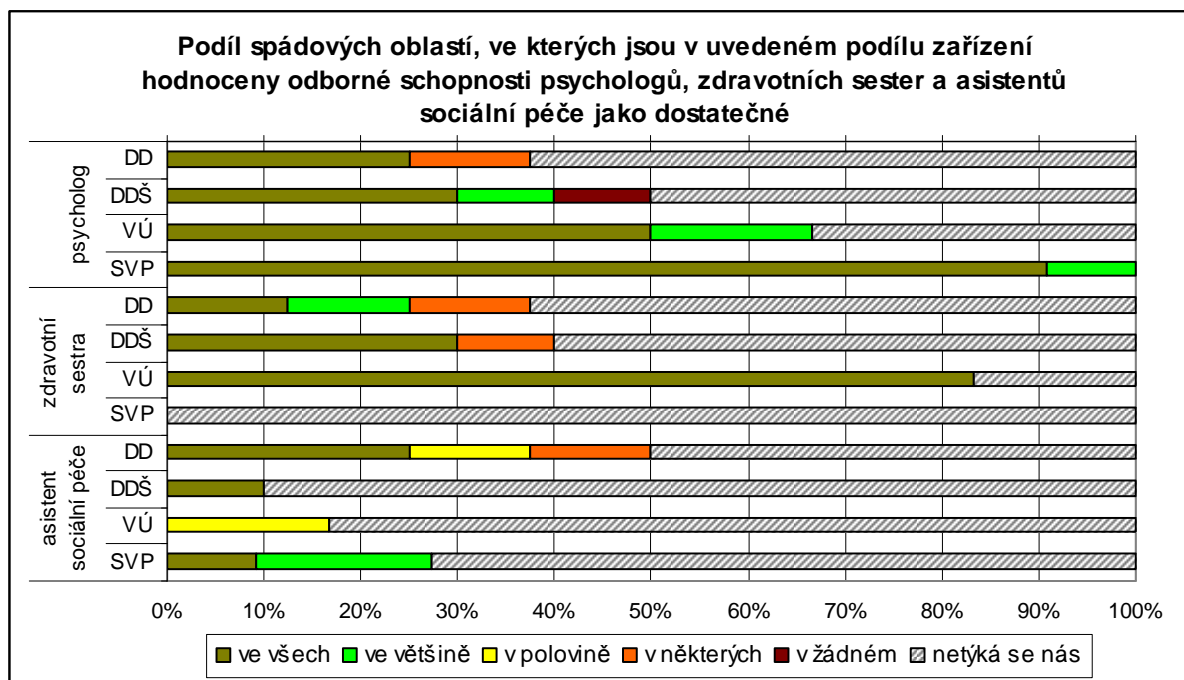

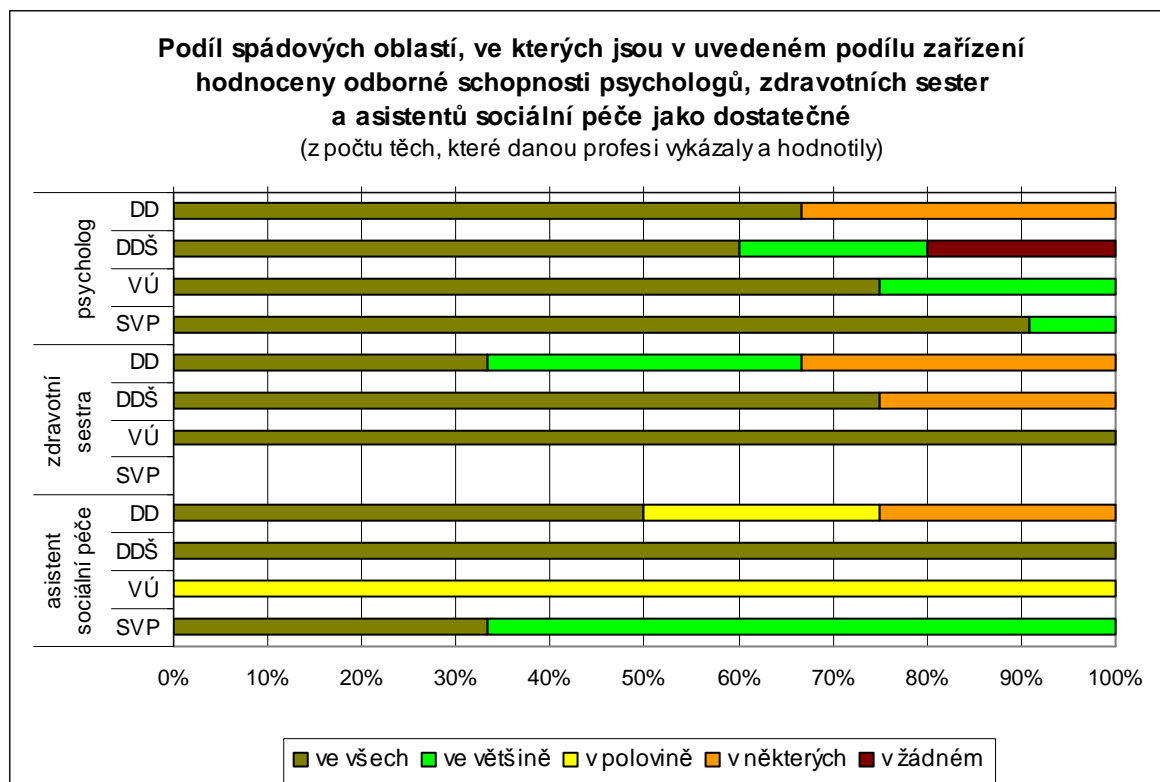
Těž odborné schopnosti speciálních pedagogů, etopedů a sociálních pracovníků byly převážně zástupci spádových oblastí hodnoceny jako dostatečné ve všech či většině zařízení daného typu. Nejlépe byla přitom hodnocena skupina sociálních pracovníků ve

střediscích výchovné péče. Více než polovina respondentů, která tuto profesi v SVP hodnotila, uvedla, že odborné schopnosti těchto pracovníků jsou dostatečné ve všech zařízeních, zbytek je ohodnotil jako dostatečné ve většině středisek výchovné péče, která pod ně spadají.

Dalšími třemi profesemi řazenými dle počtu úvazků jsou **psycholog, zdravotní sestra a asistent sociální péče**:

Profese	Typ zařízení	ve všech	ve většině	v polovině	v některých	v žádném	netýká se nás
Psycholog	DD	2	0	0	1	0	5
	DDŠ	3	1	0	0	1	5
	VÚ	3	1	0	0	0	2
	SVP	10	1	0	0	0	0
Zdravotní sestra	DD	1	1	0	1	0	5
	DDŠ	3	0	0	1	0	6
	VÚ	5	0	0	0	0	1
	SVP	0	0	0	0	0	11
Asistent sociální péče	DD	2	0	1	1	0	4
	DDŠ	1	0	0	0	0	9
	VÚ	0	0	1	0	0	5
	SVP	1	2	0	0	0	8

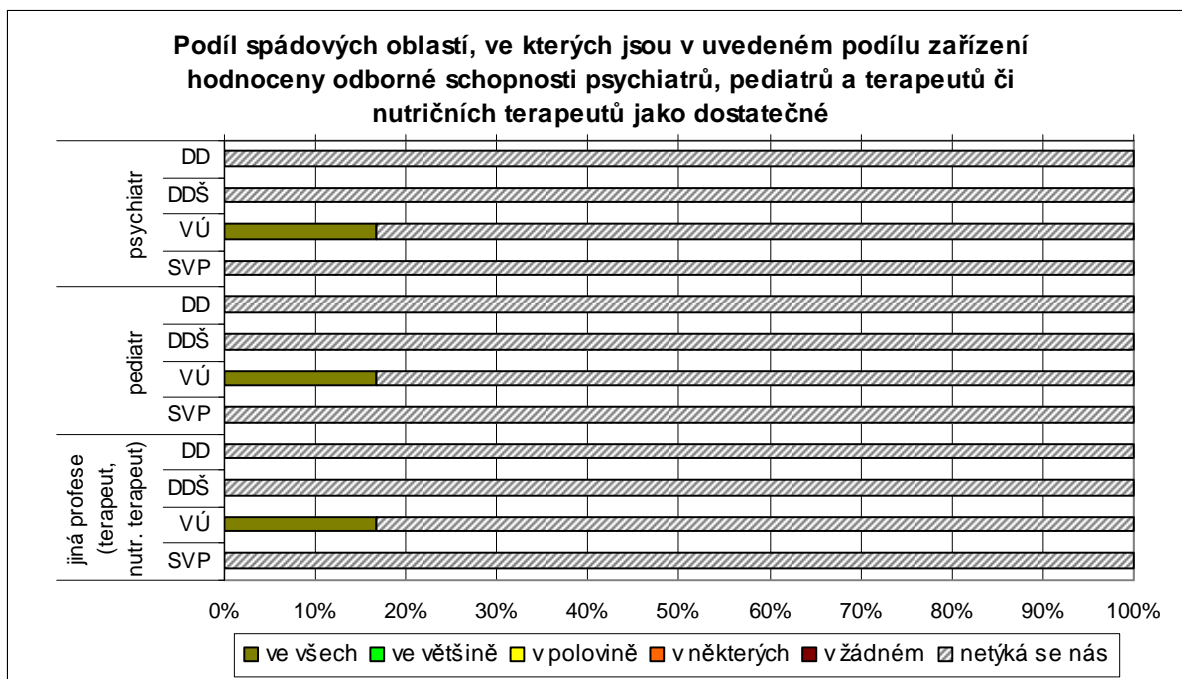

I další tři sledované profese byly převážně hodnoceny kladně. Ve všech profesních skupinách a typech zařízení lze nalézt významný podíl odpovědí, že odborné schopnosti pracovníků pomáhajících profesí jsou dostatečné ve všech zařízeních daného typu a v dané spádové oblasti. Výjimku tvoří jen profese asistenta sociální péče ve výchovných ústavech. Odborné schopnosti těchto pracovníků byly hodnoceny jen jedním respondentem (tedy za jednu spádovou oblast), a to jako dostatečné v polovině zařízení. Zároveň si lze všimnout, že zástupce jedné spádové oblasti s DDŠ uvedl, že odborné schopnosti psychologů v DDŠ nejsou dostatečné ani v jednom ze zařízení.

Posledními třemi sledovanými profesními skupinami jsou **psychiatri, pediatři** a „jiná“ profese, kde respondenti vykazovali pozici terapeuta a nutričního terapeuta:

Profese	Typ zařízení	ve všech	ve většině	v polovině	v některých	v žádném	netýká se nás
Psychiatri	DD	0	0	0	0	0	8
	DDŠ	0	0	0	0	0	10
	VÚ	1	0	0	0	0	5
	SVP	0	0	0	0	0	11
Pediatri	DD	0	0	0	0	0	8
	DDŠ	0	0	0	0	0	10
	VÚ	1	0	0	0	0	5
	SVP	0	0	0	0	0	11
Jiná profese (terapeut a nutriční terapeut)	DD	0	0	0	0	0	8
	DDŠ	0	0	0	0	0	10
	VÚ	1	0	0	0	0	5
	SVP	0	0	0	0	0	11

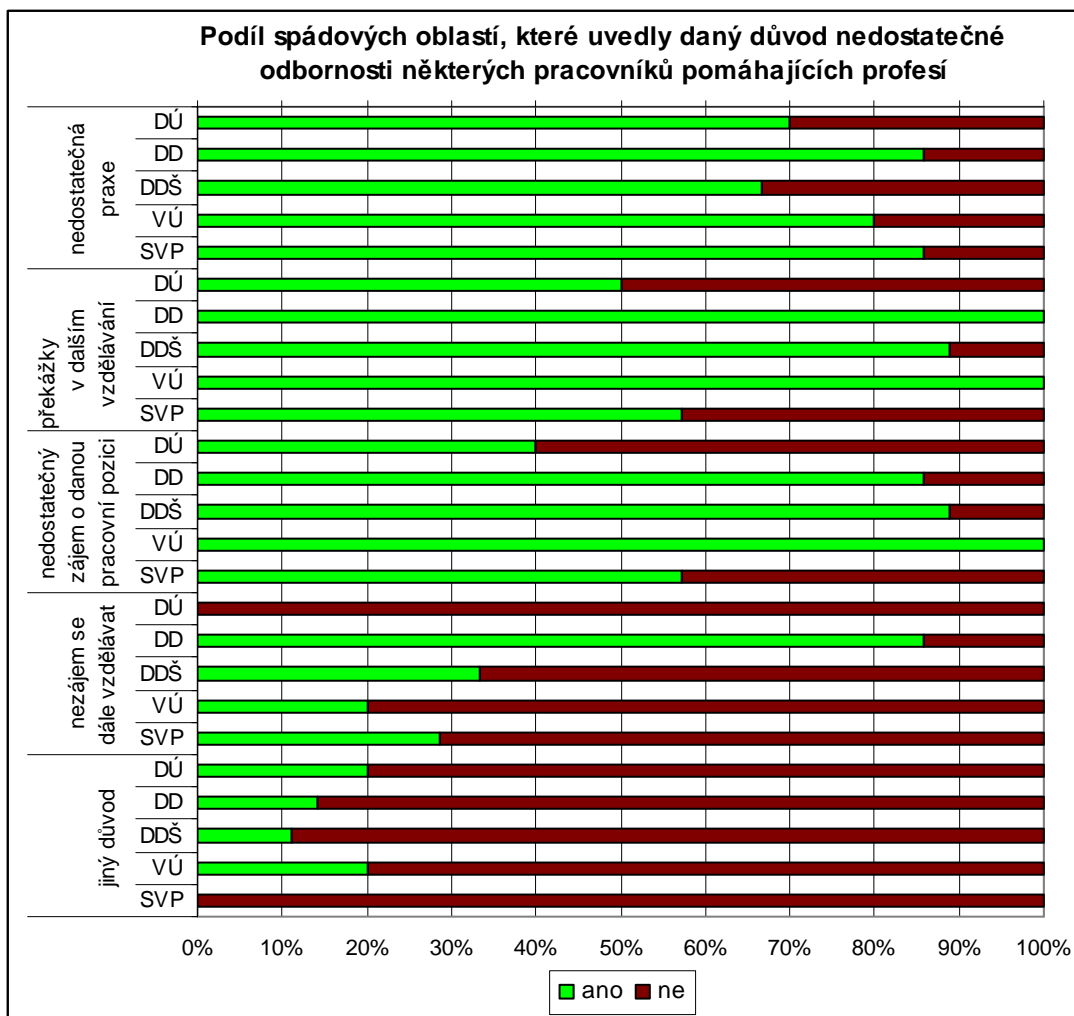

Poslední graf je jen v jednom provedení a obsahuje již jen několik hodnocení od jednoho zástupce spádové oblasti s výchovnými ústavy. Ten přitom uvedl, že **odborné schopnosti zde působících psychiatrů, pediatriů i terapeutů a nutričních terapeutů jsou dostatečné ve všech zařízeních.**

Přestože tedy většina hodnocení byla pozitivních, existují zde rezervy. Podívejme se tedy, z jakých důvodů respondenti případně hodnotili odborné schopnosti pracovníků pomáhajících profesí jako nedostatečné.

V této otázce celkem 4 diagnostické ústavy, 4 spádové oblasti se středisky výchovné péče, 1 s dětskými domovy, 1 s dětskými domovy se školou a 1 s výchovnými ústavy uvedly, že odborné schopnosti všech pracovníků pomáhajících profesí jsou v těchto zařízeních dostatečné. Ostatní spádové oblasti zde uváděly následující důvody, proč někteří pracovníci pomáhajících profesí nemají dostatečné odborné schopnosti:

Důvod	Typ zařízení	ano	ne	celkový počet spádových oblastí, které uvedly deficit v odborných schopnostech svých pracovníků
nedostatečná praxe některých zaměstnanců	DÚ	7	3	10
	DD	6	1	7
	DDŠ	6	3	9
	VÚ	4	1	5
	SVP	6	1	7
problémy spojené s překážkami v dalším vzdělávání	DÚ	5	5	10
	DD	7	0	7
	DDŠ	8	1	9
	VÚ	5	0	5
	SVP	4	3	7
nedostatečný zájem kvalifikovaných odborníků o danou pracovní pozici	DÚ	4	6	10
	DD	6	1	7
	DDŠ	8	1	9
	VÚ	5	0	5
	SVP	4	3	7
nezájem odborných pracovníků se dále vzdělávat	DÚ	0	10	10
	DD	6	1	7
	DDŠ	3	6	9
	VÚ	1	4	5
	SVP	2	5	7
jiný důvod (předdůchodový věk, neúplné vzdělání, osobnostní charakteristiky pracovníků)	DÚ	2	8	10
	DD	1	6	7
	DDŠ	1	8	9
	VÚ	1	4	5
	SVP	0	7	7

Zástupci oblastí, kteří zde uvedli, že někteří zaměstnanci pomáhajících profesí v tom kterém typu zařízení nemají dostatečné odborné schopnosti, přičítají tento deficit nejčastěji **nedostatečné praxi, překážkám v dalším vzdělávání**, které byly blíže analyzovány výše, a **nedostatečnému zájmu odborníků o danou pracovní pozici**.

V šesti ze sedmi spádových oblastí s dětskými domovy, ve kterých je vnímán nějaký deficit, jej navíc zdůvodňují **nedostatečným zájmem pracovníků pomáhajících profesí dále se vzdělávat**. U ostatních typů zařízení je tento důvod již podstatně méně často uváděným a za diagnostické ústavy zcela chybí.

Do možnosti přidat **jiný než uvedený důvod** zařadil zástupce jedné oblasti u výchovných ústavů předdůchodový věk, u dětských domovů shodně pokročilý věk. Diagnostické ústavy uvedly problémy s odborností etopedů (dříve VŠ neposkytovaly nyní požadované vzdělání) a problémy, které představuje nepřetržitý provoz zařízení (obtížná zastupitelnost a s tím spojená zvýšená finanční zátěž). Nakonec v jedné spádové oblasti s dětskými domovy se školou tyto nedostatky přičítají (mimo v nabídce uvedené důvody) neúplnému vzdělání a osobnostním charakteristikám pracovníků.